Է· ՏԱՐԻ 1892 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 30 ԱՀԵԿԱՆ 4382 – Հ·Տ· 7 ՄԱՅԻՍ 1890 – Ն·Տ· 19 ՄԱՅԻՍ 1890 – ՀԻՃՐ· 1 ՇԷՎՎԱԼ 1307 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آرەولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	160
	80
	40
	200
	100
Օտար երկիր	56
	28

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 7 ՄԱՅԻՍ, 1890

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՔ

Մանչեսթր Կուրիէր մայիս 7 թուով կը գրէ, Հայ Եկեղեցի մը Մէնչէսթըր Նահանգին համար խորագրոյն ներքեւ·

«Մանչեսթրի հայ հասարակութեան մէկ մեծ մասն երկուշաբթի գիշեր ժողով ըրին եկեղեցւոյն կից առաջնորդարանին մէջ, հրաւիրմամբ առաջնորդին Տէր Ս· Պարոնեան վարդապետին, որ ժողովոյն ներկայացուց զՊ· Թոփհանէլեան, համակրելի, ուսեալ և ազգասէր անդամ հայ գաղթականութեան ի Միացեալ Նահանգս, Ամերիկա· Այս գաղթականութիւն տակաւին եկեղեցի չունենալով, ձեռնարկած է եկեղեցի մը կառուցանել· Մասնախումբ մը կազմուած է պէտք եղած գումարն հանգանակելու համար, որպէս զի անմիջապէս ձեռնարկուի շինութեան, և մասնախմբին ատենապետ Պ· Թոփհանէլեան նուիրահաւաքութեան պաշտօնով զրկուած է Անգլիոյ և ցամաքային Եւրոպիոյ հայ գաղթականութեանց մօտ· Ամերիկայի հայ գաղթականութիւնն այս գործոյն ձեռնարկութեանն համար վստահ է թէ նպաստ չպիտի պակսի իւր ազգայնոց կողմէ· Պ· Թոփհանէլեան երկար և շահագրգիռ բանախօսութիւն մ'ընելով, մանրամասն բացատրեց թէ ի՛նչպիսի հանգամանաց մէջ հարկ անհրաժեշտ համարուած է յԱմերիկա ուղղափառ լուսաւորչական եկեղեցի մը կանգնել և անոր կից դպրոց մը,— եկեղեցին տարեց մարդկան բարոյական օգտին համար, և դպրոցը մանկանց և պատանեաց հիմնաւոր դաստիարակութեան համար· Ցոյց յայտնեց թէ իւր հայ եղբարք պիտի համակրին այս ձեռնարկութեան և առատաձեռնօրէն սատարեն անոր յաջողութեան· Ճառերը բանախօսութեան Պ· Թոփհանէլեանի, քաղաքիս հայ հասարակութիւնն շատեր առատաձեռնօրէն մասնակցեցան հանգանակութեան, առաջնորդութեամբ Պ· Մարտիրոս Թօգաթեանի, որ համակրալից բանիւք պատասխանեց այն բանախօսութեան· Պ· Թօգաթեան նաև շնորհակալութեան քուէ առաջարկեց առ Պ· Թոփհանէլեան, և ժողովն այսպէս վերջացաւ»

Անգլիական թերթին այս գեկուցումէն գոհութեամբ կը տեղեկանանք թէ Ամերիկայի հայ գաղթականութեան ազգային-եկեղեցական կեդրոն մը տալու գաղափարն իրագործման ճամբու մէջ մտած է· Թոփհանէլեան էֆէնտի, որոյ բանախօսութիւնը կը յիշէ Մանչեսթր Կուրիէր, իւր գրչով ալ գէն բացատրած է Արեւելքի էջերուն մէջ Ամերիկայի Հայոց բաղձանքն ու ձեռնարկութիւնն, և եթէ ստոյգ է թէ եկեղեցւոյն յարակից դպրոց մը հիմնելու գաղափարն ևս ունեցած են, կրկնապէս խնդակցութեան արժանի կը համարինք իրենց մտադրութիւնն· Եւրոպիոյ այլ և այլ կողմերն հայ գաղթականութիւնք հայ եկեղեցի և հոգեւոր հովիւ ունենալու պէտքն զգացած են, բայց տակաւին չեն զգացած հայ դպրոց մ'ունենալու պէտքն ալ, կամ չեն կրցած իրագործել այս անհրաժեշտ պէտքն ալ· Եւրոպիոյ և Ամերիկայի հայ գաղթականութիւնք հայկական բարձրագոյն վարժարաններու չեն կարօտիր· Բաւական է որ ունենան կանոնաւոր նախակրթարան մը ուր իրենց զաւակունք հայ լեզու, հայ կրօն, հայ պատմութիւն ու աշխարհագրութիւն ուսնին, ուրիշ ընդհանուր ուսումներն լաւագոյնս կրնան ստանալ եւրոպեան և ամերիկեան այն յառաջադէմ վարժարանաց մէջ որով շրջապատուած են· Այնպիսի հայկական նախակրթարան մը անձիւր հայ գաղթականութեան մէջ՝ չափահասներուն ևս կեդրոն մը և միջոց մը կրնայ ընծայել հայկական ուսումներ մշակելու իրենց պարապ օրերուն ու ժամերուն մէջ, մանաւանդ կիրակնօրեայ վարժարաններ հաստատելու, որոցմէ չափահասք առաւելապէս կրնան օգտիլ իրենց ազգին և ազգակցաց վրայ շահեկան ընթերցումներ ու բանախօսութիւններ լսելով· Վերջապէս, գնահատելի գաղափար մ'է կրթական պէտքն ևս հոգալ բարեպաշտական պէտքին հետ· Մին և միւսն ազգասէր կրնան նպաստել ազգային զգացումն անկորուստ պահելու հայ գաղթականութեանց մէջ, որք առանց այս ապահովիչ միջոցներու եթէ գերծ ալ մնան շրջապատող տարրաց ձուլիչ ազդեցութիւններէն, չեն կրնար իրենց զաւակունքը պաշտպանել նոյն ազդեցութեանց դէմ, և հայ գաղթականութեան առաջիկայ սերունդն յԱմերիկա և յԵւրոպա՝ Հայութենէ կ'օտարանայ բոլորովին·

Նոր Աշխարհի բազմազան տարրաց մէջ իրենց ուրոյն ազգութիւնը պահպանելու կրնան քաջալերուիլ Հայք՝ տեսնելով թէ այն զանազան ազգութիւնք ո՛րչափ զոհողութիւններ յանձն կ'առնուն ամերիկեան ազգայնականութեան ովկիանին մէջ բոլորովին չկորսուելու համար· Սկսեալ Իռլանտացիներէն որք օտար հզօրագոյն գաղթականութիւնն են յԱմերիկա, Գերմանք, Ֆրանսացիք, Լեհք, Իտալացիք և ուրիշ կարգ մը եւրոպեան ազգութիւնք Ամերիկայի մէջ ուրոյն վարժարաններ և եկեղեցիներ ունին, հայրենեաց յիշատակը վառ պահելու և իրենց նոր սերունդն հայրենի լեզուին ու կրօնին մէջ դաստիարակելու համար· Եթէ նախախնամութեան է որ օր մը հայ գաղթականութիւնն աճի բազմանայ Նոր Աշխարհին մէջ, այժմէն հոգ տանիլ պէտք է որպէս զի իրենց օտարասէր հանրածանօթ հակումներով Հայք Ամերիկայի մէջ իրենց լեզուն, կրօնն և ազգութիւնը չկորսնցնեն· Այս գովելի ձեռնարկութեան մէջ, յիենք յուսով որ Ամերիկայի Հայք ուրիշ հայ գաղթականութիւններէ պիտի ընդունին բոլոր այն սիրալիր աջակցութիւնն և առատաձեռն մասնակցութիւնն զոր կատարեալ իրաւունք ունին·

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳՈՐԾԱՒՈՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Լօրտերու ժողովն ևս կը զբաղի գործաւորական խնդրով· Երկու տարիէ հետէ յանձնաժողով մը կարգած էր քննելու համար Սուէթինկ սիսթէմ (Sweating system) կոչուած արհեստագործական դրութիւնն, որուն դէմ սրտաշարժ բողոքներ կը լսուին քանի տարիէ հետէ· Այս է՝ միջնորդներու ձեռաց ներքեւ ամեն կարգի գործաւորներու և արհեստագործներու կրած տառապանքը· Միջնորդք, քիչ շատ դրամագլխի տէր մարդիկ, գործ մը կը ստանձնեն, և շատ ստորին գներով կատարել կուտան կարօտ գործաւորներու, որք այս կերպիւ մրցում կ'ընեն աւելի յաջող պայմանաց մէջ գործող իրենց արհեստակիցներուն· Գործատէր մը որոյ գործն յաջող չերթար՝ իւր բանւորներն ստորին գնով վարձու կուտայ դրամատէրի մը, որ յանձնառու աժան աշխատող այս բանւորներուն պատրաստած նիւթը սովորականէն առաւել աժան կրնայ վաճառել· Ամեն կարգի գործաւորք գժգոհ են այս կացութենէ, յորում իրենց քրտանց վաստակը դրամատէրք և միջնորդք կ'իւրացնեն կը սպառեն· Կանոնաւոր գործաւորք անմիջական համաձայնեալ գործաւորներու չափ գժգոհ են, որովհետև ոչինչ գնով բանողներուն աշխատութիւնն իրենց հացը կը կտրէ իրենց բերնէն· Ընկերվարականք այս խնդիրն յուզեցին, և հանրային կարծիքն այնչափ գրգռեցաւ որ Լօրտերու ժողովն հարկ տեսաւ քննութիւն հրամայել·

Քննութիւնն աւարտեցաւ, և տեղեկագիրը ժողովոյն մատուցանեցաւ, ստորագրութեամբ Լօրտ Տէրպիի և Լօրտ Ռօզլինի·

Այս անուանի ազնուականք, որք իբրեւ մեծահարուստ մարդիկ Ընկերվարականաց դասուն կցուելէ չեն կրնար համարուիլ, կը յայտարարեն թէ «գանգատուած ցաւերը անժխտելի են· Երեք հարիւր անձեր հարցաքննեցինք, և մեր քննութիւնն աւելի հեռի մղել չհամարձակեցանք»· Քննիչք այցելեր են խանութներ և արհեստարաններ որք «համաճարակ ախտերու և անբարոյականութեան ճշմարիտ կեդրոններ են»· Զի ամեն բան աժան արտադրելու, կամ առաւելագոյն շահ ընելու համար, գործարանատէրք և անոնց միջնորդք գործաւորներն ու գործաւորուհիներն բառ կարի խեղճ վիճակի մէջ կը պահեն· Քննիչք կը հաստատեն թէ արհեստագործ ձեռնարկուք չարաչար կ'օգտին աղքատ դասուց թշուառութենէն, անոնց քան զչափն աշխատցնելով և բառ կարի քիչ վարձ տալով անոնց· Քննիչք կը պախարակեն նաև անխիղճ և անսիրտ դրամատէրերնին որք կը չարչարեն անխտիր ամեն արհեստ և ամեն կրօնէ գործաւորներն, անգլիացի թէ օտարազգի·

Յանձնաժողովն հիմնական դարման մը կ'առաջարկէ·— Աշխատութեան (կամ Գործաւորութեան) նախարարութեան մը կազմութիւնն, որ յատկապէս զբաղի գործաւորական խնդրով, քննիչներ կարգելով որք միշտ այցելեն քննեն գործարաններն և արհեստարաններն, և թող չտան որ գործաւորք միջնորդներուն և անխիղճ դրամատէրերուն զոհ երթան· Այսպէս, Անգլիոյ մէջ իսկ, ուր անհատական նախաձեռնութիւնք պետական գործունէութենէն գերակշիռ կը համարուի, Պետութիւնն ևս քան զեւս կը միջամտէ ընկերութեան խնդրոց դասերը բարձրագոյն դասերուն դէմ պաշտպանելու համար·

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐՆ ԵՒ ԶՐՈՅՑՆԵՐՆ

Պելճիկական դրամատանց խմբակն որ Բանկոյի Պետութեան 26 միլիոն ֆր·ի պարտատոմսերն ի հրապարակ հանել յանձն առած էր՝ լուծուեցաւ· որովհետև հազիւ մէկ տասներորդ մասը կրցաւ ստորագրել տալ հասարակութեան· Բանկոյի Պետութեան համար ծանր անյաջողութիւն մ'է այս·

— Նախկին հակահանրապետական նախարարապետ և Սերպական անդամ Պ· Պիւֆֆէ անդամ ընտրեցաւ Բարոյական և Քաղաքական Գիտութեանց Ակադեմիային·

— Ո՛չ միայն Ֆրանսական լրագիրք, այլ և օտար լրագիրք Ֆրանսայի համար կարևոր յաջողութիւն մը կը համարին որ Ֆրանսական բանակին կարողագոյն զօրավարներէն մին՝ Միրիպէլ՝ պատերազմական նախարար Պ· տը Ֆրէսինէի առաջարկութեամբ վերակազմեալ Սպայակոյտի փոխսութեան նախագահ կարգուած է· Զօր· Միրիպէլ, թէև շատ կարող զօրավար, բայց ժամանակաւ հանրապետական փոխսութեան հակառակ ընթացքի մէջ գտնուելուն համար խոտելի եղած էր հանրապետական կուսակցութեան մեծագոյն մասին· Հանրապետական դրութեան զօրութիւնը ցոյցնող պարագայ մ'է որ հանրապետական նախարարապետ մը ինքնին կը փութայ պատերազմական նախարարութեան մէջ կարևորագոյն պաշտօնն այս զօրավարին յանձնել·

— Ռումանիա, իւր Երեսփ· ժողովոյն քուէարկած նոր վարկերուն շնորհիւ, ռուսական սահմանաց վրայ ամրութեանց շատ զօրաւոր գիծ մը պիտի ունենայ, որ նոր ոճով բերդերու շղթայ մը պիտի կազմէ, ընդ. պաշտպանութեամբ 200,000 զօրաց· Ռումանիան բանակին խաղաղական վիճակն է 40,000 հոգի· պաշտէամբ՝ 160,000·

— Զանզիպարէ կը հեռագրուի առ Թայմզ թէ Էմին փաշայի կարաւանը, հինգ օր դէպ ի ներս քալելէն ետքը, մաշուամբ կամ դասալքութեամբ իւր բեռնակրաց մէկ չորրորդը կորուսած է· Էմին փաշա կը հետեւի Տըթ· Փիթերսի, որ ինքն ալ Էմին փաշան գտնել կ'երթայ· Այն օրն ուր Տըթ· Փեթերս Էմին փաշան գտնէ, փաշան ալ իւր կարծեցեալ ազատիչը գտած պիտի լինի, և երկուքը մէկէն պիտի ջանան գերմանական հաշուոյն գրաւել զՎատէլայ, և շրջակայ ծովածաւալ Լճերու երկիրները·

— Բանատայէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ կուսակալ Լորտ Ըլֆէնի ըրկած է քաղաքային դատաւոր Պ· Տավիտի անուանում· Այս մարդ Բանատայի Ֆրանսական կուսակցութեան պետն է, և իւր հակադէմիական բոցագինք պատճառ եղած են անգլիական անօրինութեան· Պ· Տավիտ մանկայ յայտարարած էր թէ նախամեծար կը համարի Քէպէքի Ֆրանսական նահանգին բաժանումը Բանատայի ամբողջութենէն և իբրեւ Ֆրանսական գաղթականութեան ինքնուրոյն կազմակերպութիւնն·

— Իտալեան կառավարութիւնն որոշած լինելով ի պատիւ Կարիպալտիի յիշատակին արձանագրութիւն մը գնել Ֆիորենցայի Սանթա-Գրոչէ եկեղեցւոյն մէջ, որ կերպիւ իւրք Իտալիոյ Փանթէոնն է, Պապը շրջաբերական մը կը պատրաստէ, որով կաթոլիկ Տէրութեանց բողոք պիտի բառնայ սոյն «սրբապիղծ» անօրինութեան դէմ·

— Վատիկանի և ռուս կառավարութեան միջեւ նոր խնդիր մը ծագեցաւ· Զարը կը պահանջէ որ Ռուսիոյ կաթոլիկ եպիսկոպոսք ուղղապէս չհաղորդակցին Պապին հետ, այլ իրենց ի Վատիկան ուղղած նամակներն ինչպէս և Վատիկանէն իրենց զրկուած նամակներ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան անցնին· Աւելորդ է յարել թէ Պապը չի հաւանիր·

— Անցեալ շաբթու յԱնգլիա, Ուինտսորի արքայական պալատան պարտիզին մէջ, ի ներկայութեան Վիքթորիա Թագուհւոյն, արքայական գերդաստանին, Պելճիոյ Թագաւորին և այլ ականաւոր անձանց, կատարեցաւ հանդիսական բացումն ձիաւոր արձանին հանգուցեալ Ալպէրթ Իշխանին՝ Թագուհւոյն ամուսնոյն, արձան զոր Անգլիոյ և Հնդկաստանի կանայք, ի նշան մեծի սիրոյ և համարման առ Թագուհին, հանգանակութեամբ ի Վիքթորիա Թագուհւոյն նուիրած են՝ իւր թագաւորութեան յիսնամեակին առթիւ·

— Պ· Կլատսթօն Բորտըն-Բիրջի հացկերոյթին մէջ բանախօսելով ազատ-վաճառականութեան վրայ, որոյ վարդապետութիւնը պաշտպանելու նպատակաւ կազմուած է այս Ակումբ, բսաւ թէ ազատ-փոխանակութեան վարդապետութիւնը շատ տագնապալից շրջան մը կ'անցունէ, որոյ պատճառն է Եւրոպիոյ վրայ ծանրացող զինուորական ծայրայեղ դրութիւնն, որ ազգաց ծախքերն աչագին համեմատութեամբ աճեցուցած է· «Պաշտպան-դրութիւնն ապրանաց վրայ միայն ի գործ չի դրուիր, այլ և մարդոց վրայ· Այսպէս, Ամերիկայի և Աւստրալիոյ մէջ կ'ուզուի բոլորովին խափանել Չինացւոց մուտքն· Ամերիկացիք և Աւստրալիացիք Չինացւոց առաքինութիւններէն աւելի կը վախնան քան անոնց մոլութիւններէն ‹‹Չինացիք սակաւապէտ, ժուժկալ, յամառ աշխատասէր և ուժիմ մարդիկ են, և այս հանգամանք ծանր մրցում կ'ընեն Նոր Աշխարհի արհեստաւորաց դէմ, որոցմէ աւելի աժան կ'աշխատին միշտ· Պ· Կլատսթօն կրնար յարել թէ Ֆրանսացի բանւորներն ալ Իտալացի բանւորաց արտաքսումը կը պահանջեն, և Անգլիոյ մէջ գերման պաշտօնեայք ու գրագիրք խիստ հակակրանք կ'ազդեն անգլիացի պաշտօնէից և գրագրաց·

— Մարսիլ, երբեմն սպայ ռուս բանակին մէջ, յետոյ Ալժերիայի ռուսական վանքին միարան, ի գլուխ ռուսական կարաւանի մը կամ պատուիրակութեան մը, Տոա հասած է, և Մենելիք Թագաւորին քով կ'երթայ· Իտալացիք հետաքրքիր են իմանալ թէ այս Ռուսք ինչ գործ ունին Հաբեշստանի մէջ· Բայց անհերքելի է թէ Ռուսք Հաբեշստանն Իտալացւոց թողուլ չեն ուզեր·

— Մօսկուա, Բինարտի Օռանժ հրակայ շոգենաւն և Անքոր Լայն ընկերութեան Սէթի օֆ Ռօմ ո՛չ նուազ հսկայ շոգենաւը Նիւ-Եորքէն մեկնեցան շաբաթ օր մը, Բինարտի շոգենաւը միւսէն մէկ ժամ յառաջ· Բուռն մրցում մ'է սկսաւ իրենց մէջ, բառ կարի շուտ հասնելու համար Անգլիա· Այնքան մօտէն կը մրցէին որ բոլոր ճամբորդութեան միջոցին հազիւ մէկ ժամ գերազ կորուսին· Երբ Գրօհէտ հասան, Սէթի օֆ Ռօմ իւր մրցակիցէն 10 վայրկեան յառաջ անցած էր, և երբ յաջորդ կիրակի գիշեր Մէրսէյ մտան, Օռանժ միայն մէկ քառորդ ժամ ետ մնացած էր միւսէն· Երկուց շոգենաւուց ուղեւորք անհամբեր հետաքրքրութեամբ կը դիտէին մրցման ելքն, դրամներ դնելով, այնպէս որ երբ ուղեւորք ցամաք ելան, մեծաքանակ դրամք ձեռքէ ձեռք անցած էին· Ովկիանոսին մէջտեղը, չորեքշաբթի օր, երկու շոգենաւք միաչափ պատահեցան, և շատ մը սաւանակայտերու քովէն անցան·

— Հոննալէ կը հեռագրուի Եւրոպեան լրագրաց թէ իրենց հայրենիքը վերադարձող գաղթականներով լի յոյն շոգենաւ մը Պիրէօսէն հոն հասած է· Ուրիշ շատ մը գաղթականներ ալ ի Ցանտատ կը սպասեն՝ կրկին վերադառնալու համար միջոց գտնելու· Սամ իշխանութիւնք ո՛ և է արգելք չեն դներ գաղթականաց վերադարձին·

— Ռուանէ կը հեռագրուի մայիս 12ին· Տեղւոյս գերմանական հաստատութեան մը պատկանեալ աչագին շտեմարան մը, 2000 խորանարդ մեթրօ ընդարձակութեամբ, որ 1.200.000 լիթր քարիւղ կը պարունակէր, յանկարծ պայթեցաւ· Քարիւղը դուրս պոռթկաց և տարածեցաւ մօտակայ արտերուն մէջ· Շատ մը գործաւորք այժմ կը պարպեն ջրհեղներու միջոցաւ հաւաքելու թափուած քարիւղն, և հարիւրի չափ զինուորք ամբոխն հետ կը պահեն քարիւղալից արտերէն·

— Բրէսթ Ձանաքի կացութեան քննու-

—)(148)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԴՐԱԽՏ

ՄԱՍՆ ՉՈՐՐՈՐԴ

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆ

Եւ Սէրտօնի ճամբով կը դառնար, քայլերը դանդաղեցնելով՝ երբ Ժիւլէթի տան կը մօտենար ու երկչոտ նայուածք մը ուղղելով հոն ուր գիտէր թէ բժշկին աղջիկը կը գտնուէր սովորաբար, մօրը քով մնալու համար·

Սակայն բաղդը չէր ժպտեր իրեն·

Ի զուր քայլերը դանդաղեցուց, չի տեսաւ զայն· Ի զուր մինչեւ իսկ կանգ առաւ·

Ժիւլէթ գլուխը վեր չ'առաւ·

Երիտասարդը կը հեռանար յուսահատեալ, առաջուընէ աւելի դժբաղդ· Եւ Ֆէրնանտ՝ զայն տեսնելով, անխօս տեսնելով, կը մտածէր·

— Դուցէ յանցաւոր եմ աւելի երկար սպասելով· Խեղճ տղան պիտի հիւանդանայ·

Օր մը Ժիւլէթ հետեւեալ նամակն ստացաւ·

«Սիրելի աղջիկս, շատ անհանգիստ եմ «եւ չեմ կրնար ձեր տունը գալ· Կրնա«յի՞ք դուք անձամբ ինծ բերել այն ձեռագործը որ լմնցած ըլլալու է· Ուրիշ«ներ ալ ունիմ ձեզ յանձնելիք, և Տընիզ «որ պիտի բերէ ձեզ այս նամակը՝ կրնար «բերել զայնս, սակայն բերանացի բացա«տրութիւններ պիտի տամ ձեզ նոր աշ«խատութեանց մասին· Կը վախնամ որ «Տընիզ շատ բացայայտ կերպով չի հաս«կցունէ· Ուրեմն եկէք, սիրելի աղջիկս, «Կըսպասեմ ձեզ, բանէ մը մի՛ վախնաք· «Չպիտի պատահի անոր զոր տեսնելէ կը «վախնաք· Ինքը գղեակէն բացակայ է եւ «հաւանաբար այս իրիկուն միայն պիտի «դառնայ·

Ժիւլէթ նեղացաւ·

Միտքը դրած էր գղեակը ոտք չի կոխել բնաւ·

Եթէ, հակառակ կոմսուհւոյն տուած ապահովութեան, Անտրէի հետ դէմ առ դէմ գտնուէ՞ր·

Դիպուած մը բաւական էր այս բանիս համար·

Եւ ի՛նչ յուզմանց պիտի մատնուէր յայնժամ, որքա՛ն պիտի տառապէր·

Ընդ երկար վարանեցաւ· Երկու միտքէ էր·

Վերջապէս որոշեց երթալ· Կոմսուհին այնքա՛ն բարեսիրտ էր, այնքա՛ն երախտիք ըրած էր իրեն· Ինք կը սիրէր զայն· Բնազդաբար կզգար թէ Ֆէրնանտ թշնամի մը չէր՝ ընդհակառակն·

Աւարտած ձեռագործը Տընիզին յանձնեց·

Աղախինը հարցուց·

— Գիտեմ թէ տիկինը ինչ առաջարկած է օրիորդին· Ի՞նչ պատասխան տանիմ տիկնոջ կոմսուհւոյն·

— Ես Պէրժըրօ պիտի գամ·

— Ե՞րբ·

— Անմիջապէս· Հիմայ կը հագուիմ·

— Լա՛ւ, օրիորդ·

Կէս ժամ յետոյ, Ժիւլէթ իւր մօր իմաց տալով ճամբայ կ'ելլէր Պէրժըրօ երթալու համար· Միջօրէէն յետոյ օդը շատ գեղեցիկ եղած էր· Ժամ չորսին միջոցներն, երբ Ժիւլէթ գղեակ կը մտնէր, երկինք սեւ ամպերով մթագնեցան· Սաստիկ հով մը ելած էր· Եւ հազիւ ներս պատսպարած էր մանկամարդ աղջիկը, երբ փոթորիկը պայթեցաւ, մինչ փայլակներ կը շողային ու որոտմունք իրարու կը յաջորդէին անդադար·

Կոմսուհին ոտքի վրայ կըսպասէր անոր·

Հիւանդի դէմք չունէր· Զայն տեսնելուն, այս եղաւ մանկամարդ աղջկան առաջին դիտած բանը·

Ուրեմն ինչո՞ւ ստած էր·

Ֆէրնանտ իւր սովորական քաղցրութեամբ ընդունեց զինքը·

Բաւական ժամանակ վար դրաւ գնա· Եւ երբ Ժիւլէթ ուզեց մեկնիլ,

— Բայց այս օդով չես կրնար երթալ··

— Փոթորիկը դադրեցաւ, տիկին·

— Քիչ մըն ալ սպասեցէք·

— Տեսէ՛ք, երկինք կը պայծառանայ ··· ամպերը կը փարատին·

Եւ Ժիւլէթ պատուհանի մը վարագոյրը վեր առնելով, անհամբեր հորիզոնը ցոյց կուտար կոմսուհւոյն·

Բայց յանկարծ ճիչ մը կ'արձակէ·

Պատուհանէն նշմարած է Անտրէն՝ վերնադաւթակին առջեւ, Անտրէ որուն համար կ'ըսէին թէ բացակայ է, Անտրէ որուն առջեւէն անցնիլ հարկ էր, եթէ հոն մնար·

Երիտասարդը մարգերուն շուրջը կը պտտէր, տխուր և երազացնոր, մերթ ընդ մերթ գլուխը վեր առնելով, շնչելու համար անտառային բուրումները զորս ի վեր հանած էր անձրեւն և հովը տարածած·

Ու յանդիմանական ձայնով մը·

— Ո՛հ, տիկին, ըսաւ Ժիւլէթ·

Ֆէրնանտ դուրս նայեցաւ·

— Անտրէ՞ն է ··· կը հասկնամ·

— Դուք ինծի բսած էիք, տիկին, թէ չպիտի տեսնեմ զինքը·

— Կը կարծէի թէ ամեն օրուան պէս դուրս պիտի ելլէր որսի երթալու համար· Կ'երեւի թէ փոթորիկը գուշակեր է·

Կրնար յարել, եթէ ուզէր ամբողջ ճշմարտութիւնը զրուցել, թէ Անտրէ առաւօտուն իմացուցած էր իրեն թէ գլուխը քիչ մը յոգնած զգալով, այդ օրը դուրս չպիտի ելլէր· այն ժամանակ ահա ինք գրած էր Ժիւլէթին·

— Սակայն, վրայ բերաւ Ֆէրնանտ, դիւրին է ձեզ անոր հետ դէմ առ դէմ չգտնուիլ· Համբերութեամբ սպասեցէք որ գղեակ մտնէ, յետոյ դուրս կ'ելլէք·

Եւ արդարեւ, շատ չ'անցած, Անտրէ ներս մտաւ·

Ժիւլէթ քանի մը վայրկեան սպասելէ յետոյ հրաժեշտ առաւ Ֆէրնանտէն·

— Կ'ուզե՞ս որ համբուրեմ զքեզ, աղջիկս, բսաւ կոմսուհին·

Առաջին անգամն էր որ այսպիսի բան մը կը խնդրէր նա·

Սովորաբար կը շատանար անոր ձեռքը սեղմելով·

— Ո՛հ, ամենայն սիրով, տիկին, բսաւ մանկամարդ աղջիկը·

Ճակատը կերկարեց· Ֆէրնանտ համբոյր մը դրոշմեց·

Ժիւլէթ դուրս ելաւ·

Դանդաղաքայլ վար իջաւ սանդուխներէն· Սիրտը լցուած էր· Կը վախնար Անտրէի հետ երես առ երես գալ· Եւ միեւնոյն ժամանակ,— պէտք է ամեն բան բսել,— այդ հանդիպման կ'ըղձար· Սակայն երկիւղը թերեւս զօրաւորագոյն էր քան յոյսը, վասն զի գրեթէ խուսափուկեր աստիճանի վրայ կանգ կառնուր ականջ կախելու համար թէ երիտասարդը կու-գա՞ր·

Սա՛լոնին գլուխը ո՛չ ոք կար·

Խորունկ հառաչանք մ'արձակեց, վերջալի հառաչանք մը·

Եւ դուռը բացաւ·

Սակայն վերնադաւթակին վրայ ոտք կոխած վայրկենին, սիրեցեալ ձայն մը,— այն զոր կը լսէր միշտ իւր երազոց մէջ,— գոչեց·

— Ա՛հ, Ժիւլէ՛թ, Ժիւլէ՛թ, հա ···

Մանկամարդ աղջիկը ետին դարձաւ և ինքն ալ ճիչ մ'արձակեց·

— Անտրէ՜ ···

Եւ անխօս կը մնան դէմ յանդիման· այնքա՛ն մեծ է իրենց յուզմունքը որ բառ չեն գտներ զայն արտայայտելու համար ու կը շատանան ձեռքերնին իրարու կարկառելով· Այդ ձեռաց սեղմումով միայն կըմբռնեն թէ միշտ կը սիրեն զիրար·

— Թո՛ղ զիս, Անտրէ, թո՛ղ զիս որ մեկնիմ·

— Այնքա՞ն տաժն է որ հետդ չեմ խօսած·

— Այո՛, ճշմարիտ է, շատ երկար ժամանակէ ի վեր·

— Իմ վրաս ցաւծեցի՞ր·

— Կը տարակուսի՞ս·

— Ո՛չ· Միշտ կը սիրե՞ս զիս·

— Ի՞նչ հարկ քեզ ըսել· Դու ինքդ ապահով չե՞ս·

— Ո՛հ, Ժիւլէթ, անգամ մըն ալ կրկնէ՛·

— Կը սիրեմ զքեզ·

Նորէն կը լռեն· Այնքա՛ն տխուր յիշատակներ, այնքա՛ն դառն մտածումներ կը պաշարեն իրենց միտքը·

Ժիւլէթ կը կրկնէ մեքենաբար,— վասն զի երիտասարդը ձեռացը մէջ պահած է մանկամարդ աղջկան ձեռքերը·

— Թո՛ղ զիս, Անտրէ, պէտք է որ մեկնիմ·

Բայց երիտասարդը չէր լսեր· Կը ժպտէր·

— Այն ի՞նչ երազ էր որ ըրինք, իմ խեղճ Ժիւլէթս·

— Այո՛, ուա՛յ· Եւ ահա տար համար է որ իմ հեռանալս հարկ է, Անտրէ՛·

— Ինչո՞ւ համար·

(Շարունակելի)

թիւնն այս չորեքշաբթի կամ հինգշաբթի պիտի ստորագրէ, և տեղեկագիրը պիտի մատուցանէ Գ. Թոսմիէի.

—Վիեննայէ կը հեռագրուի առ Թայմս Սելանիկի ճամբով Սերպիա մտնող ապրանաց վրայ մաքսի գիջումը մեծապէս օգտակար եղաւ անգլիական վաճառականութեան. Արդէն ամսոյ մէջ 300 վակոն ի անգլիական վաճառք Նիշ (Սերպիա) հասաւ Սելանիկէ.

—Բուենոսոսի Երեսփ. Ժողովոյն մայիս 13ի նստին մէջ, Ներկայ երեսփոխանաց թիւը ճշդելու գործողութեան միջոցին, քանի մը երեսփոխանաց մէջ վէճ մը ծագեցաւ, որք անարգական խօսքեր բաժնեցին, և բանակռիւը սաստկանալով, կռփամարտութեան փոխուեցաւ. Շատեր ալ իրենց գաւազանները գործածեցին, իրարու դէմ, և քանի մը վայրկեանի մէջ ժողովարանը խայտառակ կռւոյ ասպարէզ մը դարձաւ. Ոստիկանութիւնն և զինուորք միջամտեցին, և յետոյ անկարգութեան մէջ ցրուեցաւ ժողովը.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Յառաջիկայ հինգշաբթի օր, Տեառն Մերոյ Ս. Համբարձման տօնի առթիւ, Ն. Բարձր Սրբազնութիւն Ամեն. Տ. Խորէն Պատրիարք Հայրն հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ ի Ս. Փրկիչ Եկեղեցւոյ, վասն հոգւոյ հանգուցելոց հաստատութեանս մեծանուն հիմնադրին՝ Պէզճեան Յարութիւն Ամիրայի, նաև այլոց բարերարաց.

Արդ՝ ներկայիւս կը հրաւիրուին բարեպաշտ ազգայինք նոյն աւուր կրօնական հանդիսին ներկայ գտնուիլ ի մխիթարութիւն պատարորելոց. (*)

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան Ազգ. Հիւանդանոցի

Ատենապետ Վ. Ատենադպիր
Տ. ԿԻՒՄԻՒՇԽԵՐՏԱՆ Գ. ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ

Տնտեսական Խորհուրդը շաբաթ առաւօտ յարտասովոր նիստ գումարեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ և գլխաւորաբար զբաղեցաւ Կեդրոնական Մնտեսի յառաջիկայ տարւոյ նախահաշուի պատրաստութեամբ.

Սոյն նստին հրաւիրեալ էին Պատրիարքարանի գլխաւոր պաշտօնեայք, որոց հետ Խորհուրդն երկար խորհրդակցութիւններ կատարեց.

Երեք ամսոյ չափ յառաջ հրատարակած էինք թէ Պեսարապիոյ հայազգի հարուստ կալուածատէրներէն ազնուաշուք Աղա Սարգիս Փափազեան Քիշնեւի Առաջնորդարանի միջոցաւ 825 րուպլի և արծաթեայ փոքրիկ սիրտ մը ղրկած է Պատրիարքարան, պայմանաւ որ 300 րուպլին գործածուի ի պէտս Ս. Կարապետ վանուց Մշոյ, 250 րուպլին բաժնուի յիշեալ վանուց միաբանաց, որպէս զի երեք անգամ Պատարագ մատուցանեն ի փրկութիւն հոգւոց նորա ննջեցելոց, և Յանձնել 250 րուպլին բաժանուի աղենաթշուառ և աղքատ վիճակի մէջ գտնուող Մշեցի աղջանց, իսկ 25 րուպլին Յենչ Պատրիարքարանի ծախուց համար, և արծաթեայ սիրտը Ս. Կարապետ վանուց մէջ Աստուածածնի պատկերի վերայ կախուի.— Աշաւանիկ այս շաբթու Պատրիարքարանէն գրուեցաւ յԱռաջնորդարան Քիշնեւի թէ գործադրեցաւ ըստ փափաքանաց և պայմանաց բարեպաշտ նուիրատուին. Օրհնութեան կոնդակ ղրկուեցաւ նաեւ առ մեծարելի Նուիրատուն՝ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր կողմանէ, Ս. Կարապետի վանուց վանահայր Տէր. Խորախանեանի կոնդակին հետ. (Փունջ)

Եէնի Գաբուի Ս. Թադէոս Բարթողիմէոս Եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդոյ ընտրութեան քուէարկութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ ժամ 3½ին ընդ նախագահութեամբ Արժ. Արշարունի Յովհաննէս վարդապետի և ի ներկայութեան նախորդ Թաղ. Խորհրդոյ անդամոց և թաղեցւոց նմանց.

Քուէարկութիւնը կատարուեցաւ 177 քուէիւ որոց 33ն անվաւեր և 144ը իսամակաւ կը մասնակցէին, և որոց արդեամբ ընտրուեցան բացարձակ առաւելութեամբ.

Մեծ.	Միհրան էֆ.	Կեսարեան	քուէ	131
»	Մամաս	» Հէքիմեան	»	114
»	Գօգաս	» Ֆրէնկեան	»	107
»	Համբարձ.	» Բլըրճեան	»	92

Իսկ Յանձնել հինգ անդամոց ընտրութիւնը համեմատականի Յանց որոց քուէարկութիւնն յառաջիկայ շաբթու կատարուիլ որոշուեցաւ.

(*) Ծանօթ.—Հոգաբարձութիւնս՝ բարեպաշտ ժողովրդեան դիւրութեան համար, երկաթուղւոյ վարչութեան հետ բանակցելով, նոյն օրն հետեւեալ կառախումբերն Հիւանդանոցի առջեւ պիտի կենան.

	Ըստ Բերայ		Ըստ Ենիգաբուոյ	
Թիւ	Ժամ	Րոպէ	Ժամ	Րոպէ
12	1	10	8	30
16	2	10	9	30
18	2	40	10	—
20	3	10	10	30
24	4	10	11	30

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՅՐԱՄԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

Երէկ իրիկուն ժամ 8½ին թնդանօթի քսան և մէկ հարուածներու արձակմամբ խոյամ՝ ժողովրդեան կը ծանուցանէր Պայրամի տօնը. Գիշերը բոլոր մզկիթներու մէջ հանդիսաւոր աղօթքներ կարդացուեցան.

Այս առաւօտ ժամ 10½ին Վեհ. Սուլթանն հանդիսաւոր թափօրով Պէշիքթաշի Սինան Փաշա մզկիթը գնաց. Ն. Վեհափառութիւն բաց կառքի մը մէջ բազմած էր իւր դէմն ունենալով Վսեմ. Նամըգ և Օսման փաշաները. Ն. Վեհափառութեան մզկիթ մտած պահուն բոլոր նախարարք եւ պալատական ու պետական բարձրաստիճան պաշտօնատարք՝ պաշտօնական համազգեստով և պատուանշան ի կուրծս՝ երկու կարգի վրայ բարեւի կեցած էին մզկիթի գրան առջեւ.

Վեհ. Սուլթանն առաւօտեան աղօթքը կատարելէ յետոյ պահ մը հանգիստ առաւ և անտի Տօլմա Պաղչէի պալատը գնաց փառաւոր հանդիսիւ.

Պէշիքթաշէն մինչեւ Տօլմա Պաղչէի պալատը ամենայն մեծ պողոտային երկու կողմը բարեւի կեցած էին հեծեալ եւ հետեւակ զօրաց վաշտեր ու ժողովրդեան առատ բազմութիւն մը.

Ն. Կ. Վեհափառութիւն զինուորական մառէշալի համազգեստ հագած և սպիտակ գեղեցիկ նժոյգի մը վրայ հեծած էր. Առջեւէն կ'ընթանային Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն և նախարարք՝ ամենքն ալ հեծեալ. իսկ պալատական բարձրաստիճան պաշտօնատարք եւ թիկնապահք հետեւեն կ'ընթանային Վեհ. Սուլթանի երկու կողմէն. Ն. Վեհափառութեան անցած պահուն զինուորական նուագածուաց խումբը Համիտիէ քայլերգն հնչեցուցին և զինուորք ու ժողովուրդ ելից «Փատիշահըմ չօք եաշա» գոչեցին.

Կայսերական թափօրին կը հետեւէին Բարձր. Մայր Թագուհին, կայսերազուն իշխանուհիք և պալատական տիկնայք՝ կառքերով.

Տօլմա Պաղչէի պալատան մեծ դրան առջեւ կեցած էին պալատական պաշտօնեայք, հրացանակիրք և կայս. պալատան նուագածուաց խումբն.

Վեհ. Սուլթանը Տօլմա Պաղչէի պալատը մտնելով, պահ մը հանգիստ առաւ, յետոյ գնաց բազմեցաւ գահոյից գահին, ուր կայսերազուն իշխանք, Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը, Բարձր. Շէյխ-իւլ-Իսլամ էֆէնտին, նախարարք, նախկին Մեծ-Եպարքոսք, անպաշտօն նախարարք և կրօնական, քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարք կարգաւ գնացին համբուրել Ն. Վեհափառութեան քղանցքն ի շնորհաւորութիւն Պայրամի տօնին.

Յետ այս հանդիսական արարողութեանց Վեհ. Սուլթանն հանդիսաւոր կերպիւ Եըլտըզի պալատը վերադարձաւ.

Միջօրէին, հպատակ հասարակութեանց հոգեւոր պետերն և դեսպանատանց առաջին թարգմանք կայս. պալատ կ'երթան ի շնորհաւորութիւն.

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ
ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Գըրըշէհրի գաւառին կառավարիչ անուանեցաւ Բէշիր փաշա, նախկին կեդրոնական կառավարիչ Սերասիոյ.

Զ. զօրաբանակին (Պաղտատ) սպայակոյտի նախագահ անուանեցաւ նոյն սպայակոյտին կիսապաշտն զօրավար Մուսթաֆա Իզզէթ փաշա.

Իւլայի առաջին աստիճան տրուեցաւ մայրաքաղաքային ժողովոյ դեր-նախագահ Րիզա պէյի.

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ թաղապետութեան Թ. շրջանակին (Սկիւտար) թղթակցութեանց առաջին քարտուղար Պէսիմ պէյի.

Օսմանիյէ նշանակւուն պատուանշան տրուեցաւ Վեհ. Սուլթանին անձնական սպայակոյտին Ֆէրիգ Րիզա փաշայի և Բ. զօրաբաժնին հրամանատար Րիզա փաշայի.

Առաջին կարգի Օսմանիյէ պատուանշան՝ Կրէտէի սպայակոյտին նախագահ Ճէվատ փաշայի.

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ՝ Ներքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Րըզմն Պէյի, Թաղապետութեան Զ. շրջանակին (Բերա) տնօրէն Հիւսէյին էֆէնտիի, Բ. Զօրաբաժնի միրլիվաներէն Մէհմէտ փաշայի և Աֆրիկեան Տրիպոլսոյ զօրաբաժնին հրամանատար Ֆէրիգ Օսման Նուրի Փաշայի.

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Շիրքէթը Խայրիյէի տնօրէն Հիւսէյին էֆէնտիի.

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Պէյլիկճի պէյի օգնական Նազըր էֆէնտիի.

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Բ. Դրան Ամէտի դիւանատան քարտուղարներէն Ճէմիլ, Թէվֆիգ և Րիֆաթ պէյերու.

Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ կայս. Թիկնապահ Ահմէտ Ալի փաշայի կնոջ.

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Բ. Դրան Ամէտի դիւանատան քարտուղարներէն Րէշատ պէյի, Եպարքոսական Թարգմանութեանց դիւանին գեր-տնօրէն Բամիզ պէյի, կայս. դիւանատան առաջին քարտուղար Ֆաիգ էֆէնտիի, կայս. դիւանատան արարողապետի օգնական Ֆէթհի պէյի և Եպարքոսական թղթակցութեանց դիւանի հեռագրական ճիւղին տնօրէն Պէհջաթ պէյի.

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ կայս. կանանոցի աղաներէն Օրթանճա Սայիտ աղայի և Բարձր. Սանիհա Սուլթանուհւոյն Պաշ աղա Խոնուս աղայի.

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Ներքին գործոց նախարար Վսեմ. Մինիր փաշա շաբաթ օրը Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին քով գնաց և ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց վրայ խորհրդակցեցաւ Ն. Բարձրութեան հետ.

—Ելմտական և կայս. անձնական գանձուն նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշա չկրցաւ ներկայ գտնուիլ Նախարարաց Խորհրդոյ երեկի նստին, որովհետեւ կայս. անձնական Գանձուն պաշտօնատան մէջ զբաղած էր կարեւոր խնդրոց կարգադրութեամբ.

—Շուէտ-Նորվեկիոյ դեսպան Գ. Ռէօթէրքրանց, որ արձակուրդով պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս, շաբաթ օրը Բ. Դուռը գնաց և Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարին, Վսեմ. խորհրդականին և Մէքթուպճի Մինիր պէյի հետ տեսակցելով, իւր հրաժեշտի այցը մատոյց.

ԱՀՄԷՏ ՃԷԼԱԼԷՏՏԻՆ ՓԱՇԱ

Կայսերական թիկնապահ Ահմէտ Ճէլալէտտին փաշա պաղ առած ըլլալով, մի քանի օրէ ի վեր հիւանդ է, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է Եըլտըզի հիւանդանոցին բժիշկ Տր. Աղիզ փաշան, և կայս. պալատան բժիշկ Տր. Արիֆ փաշան ղրկել որպէս զի պէտք եղած դարմանները տան Ն. Վսեմութեան.

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՇՆՈՐՀ

Վեհ. Սուլթանն հրամայած է յատուկ ցանկի մը միջոցաւ Իւրեն մատուցանել անուններն այն կառավարական պաշտօնէից որոց աստիճանները չեն համապատասխաներ իրենց պաշտօնին և ծառայութեան.

Ներքին գործոց Նախարարութիւնն հարկ եղածն ի գործ դրած է գործադրելու համար կայսերական այս հրամանն.

* *

Վեհ. Սուլթանն հրամայած է զատ զատ դրամական պարգեւներ շնորհել այն վարժարանաց աշակերտներուն որք Խըրգայի Շէրիֆի հանդիսին օրը Ն. Վեհափառութեան անցնելիք ճամբուն վրայ կենալով երգեր երգած և ուղերձներ մատուցած էին.

ՄԱԼԻՅԷՆ ԵՒ ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՆ

Օսմ. կայս. Պանքան 170,000 ոսկւոյ երկրորդ վճարում մը ըրած է Ելմտական Գանձուն, ի թերահաշիւ մէկ ու կէս միլիոն օսմ. ոսկւոյ զոր Պանքան ստանձնած է վճարել հինգ միլիոն ոսկւոյ 4 առ % փոխառութեան հաշւոյն, որոյ մէկ մասն 100ին 76էն ստանձնած է.

Մայիսէն առաջ 40,000 ոսկւոյ ժամանակ փոխառութիւն մը ըրած էր Պանքայէն, և այս 170,000 ոսկւոյ վճարմամբ այդ հաշիւը կարգադրեցաւ. Պանքայի այս վճարմամբ մէկ մէկ ամսական վճարուեցաւ կառավարական պաշտօնէից.

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՏՈՒԳԱՆՔ

Ռուսական դեսպանատունը խնդրած է որ Ելմտական նախարարութեան ձեռամբ կնքեալ նոր փոխառութենէն գումար մը տրուի ի հաշիւ պատերազմական տուգանաց յետնեալ վճարումներուն. Ելմտական նախարարութիւնը պատասխաներ է թէ այդ տուգանաց յատկացեալ ժամանակը գումարներ կան արդէն և թէ փոխառութեան դպչելու պէտք չկայ. Դեսպանատունը խնդրած է միանգամայն որ ռուս հպատակաց տրուելիք դրամական փոխարինութեան հաշւոյն եւս վճարում մը ըլլայ. (Մանզումէ)

ՍԱՔՍ ՎԷՅՄԱՐԻ ԻՇԽԱՆԸ

Սաքս Վէյմարի իշխանը, իւր հետն ունենալով գերմանական դեսպանն, առաջին թարգմանն և կայս. թիկնապահ Շէֆիգ պէյը, ուրբաթ օրն այցելեց Բերայի ու Գոլսոյ նշանաւոր վայրերը.

Ն. Բարձրութիւն նոյն օրն այցելութիւն տուաւ աւստրիական, գերմանական, ռուսական, անգլիական և իտալական դեսպաններուն.

Իշխանը շաբաթ օրը Վառնա ուղեւորեցաւ կայս. Մէսէրէ շոգենաւով որ, կայս. հրամանաւ Ն. Բարձրութեան տրամադրութեանը ներքեւ դրուած էր.

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ կայս. Թիկնապահ Ահմէտ Ալի փաշա և Հազարապետ Շէֆիգ պէյ մինչեւ Վառնա պիտի ուղեկցին Իշխանին որ անտի Գուբէյ պիտի երթայ.

ՖԼՈՐԻՏՕՆ ՊԷՅ

Գուբէքի օսմանեան նախորդ դեսպան Ֆլորիտօն պէյ, որ Պելկրատի օսմանեան դեսպան անուանած է, արտօնութիւն խնդրեր է իւր նոր պաշտօնատեղին երթալէ առաջ մայրաքաղաքս գալով, իւր հաւատարմութեան հաւատարիքը մատուցանելու յոտս կայսերական գահոյից.

ԻՄԹԻԱԶԻ ՇՔԱԴՐԱՄՔ

Վեհ. Սուլթանն Իմթիյազ պատուանշանի ոսկի շքադրամը շնորհած է կայս. պալատան մառանի պաշտօնեայներէն Լութֆի էֆէնտիի և նոյն պատուանշանի արծաթ շքադրամը մառանի պաշտօնեայներէն Իզզէթ էֆէնտիի.

ԹՂԹԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Վեհ. Սուլթանի առաջին սենեկապետ Օսման պէյի կողմէ հաստատելի թղթի գործարանն, որ Համիտիյէ պիտի կոչուի, ի մօտոյ պիտի կառուցուի.

Այդ գործարանին համար կազմեալ ընկերութեան Ներքին կանոնագիրը ձեռնհաս իշխանութեան կողմէ քննուելով մատուցուած է Վեհ. Սուլթանին, որ արտօնած է անոր գործադրութիւնը.

Վեհ. Սուլթանի մէկ Իրատէին համաձայն, կառուցանելի գործարանին յատակագիծը մատուցուած է Ն. Վեհափառութեան, որ Իւր բարձր գոհունակութիւնը յայտնած է.

Վսեմ. Օսման պէյ հարկ եղած միջոցները ձեռք առած է անմիջապէս ձեռնարկելու համար այդ գործարանի կառուցման.

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆՔ

Առեւտրական Ատեանի հետեւեալ սնանկութիւնները կը ծանուցանէ որք պաշտօնապէս հաղորդուած են Առեւտրական Ատենին.

Բասքալի Լամպիքի, տարազագործական նիւթոց վաճառական որ կը բնակի ի Պէյկօզ (հանրային պարտիզին մօտ) իւր պարտատէրաց միայն պահանջմամբ սնանկութիւն հրատարակուած է 1890 ապրիլ 14/26էն սկսեալ.

Կ. Տ. Թալամիքիոտէս, տարազագործական նիւթոց վաճառական, որ կը բնակի ի Պէյկօզ, նմանապէս իւր պարտատէրաց միայն պահանջմամբ սնանկութիւն հրատարակուած է վերոյիշեալ թուականին.

Օսմ. հպատակ Կարապետ Քարակէօզեան, տարազագործական նիւթոց վաճառական ի Գոլիս, Բէդրապէթ Օղլու խան, թիւ 6, որ մեռած է, և իւր ընկերը՝ Յովհաննէս Քարակէօզեան, նմանապէս տարազագործական նիւթոց վաճառական ի Գոլիս, միեւնոյն խանին մէջ, երկուքն ալ սնանկութիւն հրատարակուած են ապրիլ 26ին, առաջինն ուղղակի դատարանին պահանջմամբ և երկրորդը՝ պարտատիրոջ մը պահանջմամբ.

Դաւիթ Բարսեղեան, կաշիի վաճառական ի Գոլիս, Բէզզազճէի խան, թիւ 6, ապրիլ 28ին, իւր պարտատիրաց միայն պահանջմամբ.

ՆԱԽԱՑԻՆ ԱՐԿԱԾՔ

Թէնիս շոգենաւն որ Օտեսայէն մեկնած էր ցորեն և անասուն բեռցած, ճամբուն ջուր առնելով, 50 անասունք և հաւ պարունակող բազմաթիւ վանդակներ ծով նետուեր են նաւուն բեռը թեթեւցնելու համար. Թէնիս-ը նախընթաց առաւօտ Գոլսոյ նաւահանգիստ հասնելով Հայտէր Բաշայի առջեւ խարսխեցաւ ուր լուսնկաներ գտան այն ծակն ուսկից ջուր առած էր և յաջողեցան խցել զայն. Այս պահուս նաւուն բեռը կը պարպուի հարկ եղած նորոգութեանց կատարման սկսելու համար.

—Թաֆրիֆ շոգենաւն որ Թայգանէն Մարսիլիա կ'երթար, Կէլլիպոլսոյ առջեւ խրեր է. Տարտանէլի նաւամատոյց շոգենաւուց ընկերութիւնը ստանձնած է ազատել զայն.

—Հէնքէ շոգենաւն որ Սամսոնէն կուգար, Դարդանէլ-Ասոսի առջեւ ցամաքին զարնուելով, բաւական ծանր կերպիւ վնասուած է. Յիշեալ շոգենաւ Գոլսոյ նաւահանգիստ հասաւ և Հայտէր Իսկէլէսի առջեւ կ'սպասէ պէտք եղած նորոգութիւնները կրելու համար.

ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Ապտիւլգատէր պէյ անուն մարդ մը մայրաքաղաքս եկած է, Պէյրութէն ի Դամասկոս երկաթուղւոյ մը շինութեան համար արտօնութիւն խնդրելու. Ապտիւլգատէր պէյ այս մասին երկու աղերսագիր տուած է, մին կայս. պալատան և միւսն Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան. Խնդրարկուն յայտնած է թէ Պէրութի մէջ այս գծին համար, զոր կուզէ օսմանեան դրամագլխով շինել, առաջին անգամ ստորագրութեան ատամար մը բանալով՝ երկու հարիւր հազար ոսկինոց բաժիններ ստորագրուած են և եթէ խնդրուած մենաշնորհը տրուի բաժինները հինգ-վեց հարիւր ոսկւոյ պիտի բարձրանան.

Ապտիւլգատէր պէյ ի վերջոյ աղերսած է տալ խնդրուած մենաշնորհն, որպէսզի այդ երկաթուղին տեղացի ընկերութեան մը կողմէ շինուի.

ԵՐԵԿԻ ՀՐԴԵՀԸ

Երէկ ժամ 8½ին Ղալաթիոյ աշտարակին մօտ անգլիական նաւակատան փարիի կողմը գտնուած փողոցին մէջ հրդեհ ծագելով, երկու կարգի վրայ գտնուած տասն-եօթը փայտաշէն տուներ այրեցան.

Թէեւ բաւական աշխատուեցաւ հրդեհին առաջքն առնելու համար, սակայն անկարելի եղաւ, նոյն պահուն փչող հարաւային սաստիկ հովին և տուներն ալ փայտաշէն ու խիտ առ խիտ ըլլալուն պատճառաւ.

Հրկիզեալ տանց մէջ մինչեւ մէկ քանի ամիս առաջ փախստականներ կը բնակէին, որք վերջերս հեռացուած էին.

ՏԷՐՍԻՄԻ ԲԱՆՏԸ

Քօրրէսրի գաւառական լրագրոյն մէջ կը կարդանք.

Տէրսիմի կառավարչին կողմէ կուսակալութեան ուղղեալ հեռագիր մը ծանուցած է թէ ապրիլ 19ի գիշերը Տէրսիմի բանտի վերնայարկի պատը ծակելով վեց բանտարկեալներ փախեր են, թէ ասոնցմէ մին ձերբակալուեր և թէ միւսները եւս ձերբակալելու համար զինուորք զրկուեր են ամեն կողմ. Նոյնպէս բանտին պահապաններէն մէկ քանին եւս հարցաքննութեան ենթարկուեր են կասկածուելով թէ դիւրացուցած ըլլան այդ բանտարկելոց փախուստը. Այդ հեռագրով տեղեկութիւն տրուած է նաեւ թէ փախստականներէն մին էֆէնտի անուն այն աւազակն է, որ անցեալ Սըրտը էֆէնտիի տան մէջ գիշերանց կատարուած գողութեան մասնակցած և ձերբակալուած էր.

Կուսակալութիւնը հեռագրաւ հրաման ուղղած է Տէրսիմի կառավարչին՝ ամեն միջոց ձեռք առնելով, ձերբակալել փախստականներն և նոյնպէս հարցաքննութեան ենթարկել նաեւ նոյն պահուն բանտը պահպանող աստիճան-զինուորներն ու իրենց սպայն, որովհետեւ բանտերու պահպանութիւնը միայն ասոնց պաշտպանութեան յանձնուած չէ. Կուսակալն հրամայած է միանգամայն փախստեան պատճառ եղողներն երեւան հանելով, ըստ օրինի պատժել զանոնք ինչպէս նաեւ քննութեանց արդիւնքը մաս առ մաս տեղեկագրել.

Ռուսական դեսպանատան առաջին թարգման Գ. Իվանոֆ, որ Բեգրաբուրկ ուղեւորած էր, այսօր մայրաքաղաքս կը հասնի.

—Օտեսայի կրակի գործարանատէրերէն Գ. Ժիւլիէն որ երեւելի քիմիագէտ մըն է, մայրաքաղաքս կը գտնուի մէկ քանի օրէ ի վեր և կըսուի թէ մտադրութիւն ունի համանման գործարան մըն ալ հաստատել ի Կ. Գոլիս.

—Իզմիր-Կէօզթէբէի թրամուէի վարչութեան անդամոց ոմանք ինչ ինչ զեղծումներ գործած ըլլալով, հարցաքննութեան ենթարկուած էին ասկից առաջ. Դատական Նախարարութիւնն հրաման ղրկած է Իզմիրի ընդհ. դատախազին որպէս զի խնդիրը նոյնանցին պատժական ատենին յանձնէ և դատին մանրամասնութիւնք հեռագրաւ հաղորդուին ի Կ. Գոլիս.

—Անգլիոյ Պանքային երկու տնօրէնք՝ Գ. Գ. Գէնծամէն Գրէ Կրին և Թոմըսն Հէնրի զբօսական պտոյտ մը կատարելու համար Կ. Գոլիս եկած են.

—Հալէպի մէջ Մէհմէտ Հասան անուն մարդ մը ձերբակալուած է իբրեւ դրամանենգ և պատժական ատենին յանձնուած է. Այդ մարդ քսաննոց կեղծ ոսկիներ կը պատրաստէր, որոց կաղապարները գրաւուեցան ոստիկանաց կողմէ.

—Առեւտրական նաւապետաց վարժարանի աշակերտք Պայրամէն յետոյ նոյն վարժարանի կից քէօշկը պիտի փոխադրուին. Կայս. հրամանաւ այդ քէօշկ պիտի յատկացուի նոյն վարժարանին.

—Ըստ տեղեկութեանց Գասավայի լրագրոյն, Դօգման անուն մարդն, որ իբրեւ չարագործ Բրէշթինէի մէջ ձերբակալուելով Գասավա ղրկուած էր, զինուորական ատենին առջեւ դատուեր է. Կայս. Իրատէ մը հրամայած է որ Դօգման՝ Աքքայի մէջ ցկեանս շղթայակապ աշխատութեան դատապարտուի. Ներքին գործոց նախարարութիւնը ծանուցած է զայս Գասավայի կուսակալին.

—Կայս. Սուլթանիյէ շոգենաւն արդէն նաւարանին մէջ կը գտնուի ուր նոր դրութեան համաձայն նորոգութիւններ պիտի կրէ.

—Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Քեամիլ փաշա իւր բնակութիւնը Նշան Թաշէն Գուրուչէշմէի ծովեզերեայ ապարանքը պիտի փոխադրէ ամառուան եղանակին համար.

—Եվգաֆի նախարար Զիւհնի փաշա՝ Էրէնքէօյի ամարանոցը փոխադրած է իւր բնակութիւնը.

—Մէքքէի լրագիրն Սկիւտարի թաղապետութեան պաշտօնեայներէն Մէհմէտ էֆէնտիի անձին ու պաշտօնին դէմ նամակ մը հրատարակած ըլլալով, Մէհմէտ էֆէնտի դատ բացած է այդ նամակի հեղինակին դէմ.

ԱՄՍԱԿԱՆ 5 ՖՐԱՆՔ ՎՃԱՐԵԼՈՎ
ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ ՄԸ ԿԱԶՄԵԼՈՒ ԵՂԱՆԱԿ
Ա. Տ. ԶՈՒՀԱՃԵԱՆՑ
10, Խավիար խան, Ղալաթիա
Ձեռամբ և հետեւեալ պայմաններով կարելի է ստանալ Եւրոպի գրավաճառաց հրատարակութիւնքը.
Ընտրուած գրքերը ճիշդ ցուցակներուն գնով են.
Վճարմունք կը լինին ԱՄՍԱԿԱՆ 5 ՖՐԱՆՔՈՎ, 100 Ֆրանքի և անկից վերեւ յանձնարարութեանց համար. 418 11—12

ԳՈՆՎԷՐՍԻՕՆԻ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ

Մեր վաղուան թուով կը հրատարակենք Օսմ. կայս. Պանքային հաղորդեալ ընդարձակ ծանուցումը որ այս հինգշաբթի ի հրապարակ ելլող օսմ. նոր փոխառութեան պայմանները կը բացատրէ.

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 17 Մայիս.—Լորտերու ժողովին մէջ, Լորտ Սալզպրի բոլորովին անհիմն հռչակեց այն լուրը թէ Գերմանիա 1888ին առաջարկեր է եղեր Անգլիոյ յարձակողական և պաշտպանողական դաշնակցութիւն մը կնքել կամ Երրեակ Նիզակակցութեան յարիլ. Գերմանիոյ հետ Անգլիոյ յարաբերութիւնք միշտ բարեկամական եղած են. Աֆրիկէի մասին Բորդուկալի հետ բանակցութիւնք կը շարունակուին. յոյս կայ որ Անգլիա ձեռք բերէ խնդրոյ նիւթ եղած երկրին վրայ իր պահանջած իրաւունքները. Զամպէզի և Շիրէ վրայ նաւարկութիւնը՝ բանակցութեանց առարկայ չէ, ըստ որում միջազգային ուղիներ են ասոնք.

ՓԱՐԻԶ, 17—Լրագիրք կը հրատարակեն Զօր. Պուլանժէի մէկ նամակն առ Գ. Լէզան, յայտարարող թէ պուլանժէական մասնախումբը լուծուած է.

—Թղթատարութեան և հեռագրատանց նախարար Գ. Թոշ այսօր բացաւ Հեռագրական Միջազգային Համաժողովը. Նախարարն յոյս յայտնեց թէ Համաժողովը պիտի նպաստէ ազգերու միջեւ խաղաղական յարաբերութեանց ամրապնդման. Նորվեկիոյ պատուիրակ Գ. Նիլսոն պատասխանեց թէ միշտ Ֆրանսան է որ իր գործերով կը հռչակէ ճշմարիտ եղբայրակցութիւնը. Գերմանական պատուիրակ Գ. Հաքէ շնորհակալ եղաւ նախարարին այն սիրալիր ընդունելութեան համար զոր Համաժողովը գտած է ի Բարիզ. քաղաքակրթութեան յառաջդիմութեան համար այդ կարեւորագոյն մայրաքաղաքին մէջ.

—Մեռալոց Ընկերութեան վարիչներու դէմ բացուած դատին վճիռը պիտի տրուի մայիս 28ին.

ՊԷՐԼԻՆ, 17.—Վիճաբանութիւն զինուորական օրինագծին. Ընկերվարական Գ. Լիպքնէխդ հակառակ կը խօսի զինուորական ոգւոյն և բանակին ծախուց յաճախական յաւելման. Գերմանիա արգիլուեր էր Արեւելեան պատերազմը . . . , Անկախ պաշտպանողական Գ. Ֆոն Բարտորֆ և յառաջդիմական Գ. Հէնէլ, պատասխանելով Գ. Լիպքնէխդի յարձակումներուն ընդդէմ Գերմանիոյ իշխանին, ի վեր կը հանեն իշխանին արժանիքը. Գ. Հէնէլ կը յաւելու թէ կը փափաքի ընդհանուր զինաթափութեան. կը յուսայ որ Յանձնաժողովը զինուորական նստին մէջ պատերազմական նախարարը պէտք եղած տեղեկութիւնները պիտի տայ նաեւ բանակին վերակազմութեան ծանուցեալ ծրագրին վրայ. այդ ծրագրին յարակից պէտք է գտնուի ելմտական նախարարին բացատրական մէկ պաշտօնագիրը. Նախարարապետ Ֆոն Քափրիվի կը յայտարարէ թէ Վինտհօրստ կայսեր զաւակները յետոյ պէտք չկայ խօսելու տարածքին աշխարհաքաղաքութեան վրայ, որ հիմնուած է Գերմանիոյ սեպհական ուժին և նիզակակցութեանց վրայ. սպառազինութեանց այս աճումն հարկաւոր է ոչ թէ մտադրութեամբ պատերազմի մը դէմ գնելու, այլ արգելու ապահովելու մէջ պատերազմին եւս առաւել ծանրացած պահանջմանց դիմակալելու համար. Առեւտրականը Զօր. Քափրիվի առ այժմ չ'զբաղիր ընկերվարականաց և ժողովրդականաց բացատրած խնդիրներովը. Համոզուած է թէ զինուորական ծառայութեան տեւողութեան նուազումը վտանգաւոր է. Զօր. Քափրիվի, ցոյց տալով թէ զինուորական վարկերուն վրայ ամեն տարի վիճաբանիլ թէ Սահմանադրութեան համաձայն՝ բայց բանակին պիտոյից չ'պատասխաներ, յայտարարեց թէ ինք անձնապէս կուսակից է միանգամ ընդ միշտ հինգ տարւոյ համար քուէարկելու բանակին պէտքերը. Զինուորական օրինագիծը յղուեցաւ 28 անդամէ բաղկացեալ Յանձնաժողովի մը.

ՔԷՕՆԻԿՍՊԵՐԿ, 17.—Նահանգային ժողովին կողմէ Վիլհէլմ կայսեր տրուած հացկերոյթին առթիւ, Կայսրն ըսաւ թէ յայտնեալ ժայռ մը պիտի ըլլայ միշտ ընդդէմ անոր որ ուզէ ձեռք դպչել այդ նահանգին (Ռուսիոյ սահմանակից). ինք այժմ խաղաղութիւն կ'ուզէ և կրնայ ընել զայդ, որովհետեւ իր ետին կը գտնուի բանակ մը որ կարող է խաղաղութիւն հըրամայել.

ՎԻԵՆՆԱ, 17.—Ֆրէմտէնպլատ, խօսելով Բանիցայի դատին վրայ, կը խնդակցի պուլկար կառավարութեան՝ դաւադրութիւնը ժամանակին երեւան հանած ըլլալուն համար. լրագիրն յայտնէ կը տեսնէ պուլկար կառավարութեան ազդուութեան մէկ ապացոյցը.

ՌԱՏԻՍՊՈՆ, 17.—Աւստրիոյ Կայսրուհւոյն քոյր և Թագինսպանի իշխանն մայր Էլէն Թուրն և Թաքսիս իշխանուհին մեռաւ.

ՊՈՒՔՐԷՇ, 17.—Ծերակոյտը 20ի դէմ 60 ձայնով քուէարկեց ամրութեանց համար խնդրուած վարկերը.

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 18.—Երեսփ. ժողովին մէջ Գ. Տավիտ առաջարկեց որ յօդուածն ո'չ մէկ ծերակուտական կամ երեսփոխան չկրնայ տնօրէն կամ փոխ-տնօրէն լինել Բրէտի Ֆոնսիէին կամ Պանք տը Ֆրանսի. 11ի դէմ 448 քուէով ժողովը առկախութիւն տուաւ և իւր դիւանոց նախագծընութեան յղեց այս առաջարկ. Պուլանժէական Գ. Լօռ հարցապնդեց՝ քարտուղ

գրուման վրայ։ Դատական նախարար Գ. Ֆալիէռ պատասխանեց թէ այդպիսի ամբաստանութիւն մը դատարանաց պէտք է ներկայացնել։ Փարիզի գնոյն արդի բարձրացումն յառաջ կուգայ մաքսի բարձրացումէն և ո՛չ թէ տրամադրելի քարիւղին վաճառականաց ունեցած կոյտէ գրուած մէջն։ 50ի դէմ 420 քուէով պարզ օրակարգ ընդունուեցաւ։ Ելմտական նախարար Գ. Ռուվիէ խստիւ մերժեց Գ. Լօռի ամբաստանութիւնը թէ ելմտական նախարարը Սակարանի մէջ գործողութիւններ ըրեր է ենթադրութեան Սնանկներուն գրամոյը։ 5ի դէմ 368 քուէով, ժողովը օրակարգ մ'ընդունեց որով կը հաւանի կառավարական յայտարարութեանց։

—Թուլօնի ծովային կառավարիչ Տիւբէրրէ ծովակալը Միջերկրականի Ֆրանսական նաւատորմին ընդհանուր հրամանատար անուանեցաւ, փոխանակ հանգուցեալ Բռի-Թուար ծովակալին։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 18.—Պիզմարք իշխան, Նօվոյէ Վրէմիա մէկ թղթակցին հետ տեսակցութիւն մը ունենալով, ըսեր է թէ ո՛չ մէկուն մտքէն կ'անցնի Գերմանիոյ և Ռուսիոյ միջեւ պատերազմ մը և թէ ոչ մէկ պատճառ կայ այդ պատերազմին։

—Նօվոյէ Վրէմիայի լրոյն նայելով, ռուսական նաւատորմ մը, մէկ առաջին կարգի մարտանաւ, երկու երկրորդ կարգի մարտանաւ և երկու զրահաւոր մարտանաւ բաղկացեալ, ընդ հրամանատարութեամբ փոխ-ծովակալ Պաստաճինի, մտնելու պատրաստման պիտի երթայ։

ՎԻԷՆՆԱ, 18.—Նախալ Թագուհին յանկարծ սեկերը Պաւէն պիտի գայ (մերձ ի Վիեննա), մէկ քանի շաբաթ մնալու համար։

—Պուքրէշէ կը գրեն առ Բուլէթէն Բրիւքսէլ թէ 6 % տոկոսաբեր ռումանական արժէթղթին փոխանման ծրագիրը որոշուած է, և Ռումանիոյ ելմտական նախարարն պատրաստ է կամ հրապարակային առաջարկութեան դիմել և կամ հաստատ գնով մը ռումանական օտարազգի դրամատանց յանձնել գործողութիւնն։ Այս արժէթղթին գլխաւոր վճարման համար հնաւորագոյն պայմանաժամն է 1924 տարին։

ՀՌՈՄ, 18.—Երեսփ. ժողովոյն մէջ, նախարարապետ Գ. Քրիսփի ներկայացուց բարեգործական հաստատութեանց վերակազմութեան վերաբերեալ ծրագիրը, զոր Երեսփ. ժողովն արդէն ընդունած էր, այլ Ծերակոյտին մէջ բաւական փոփոխութիւն կրած։ Գ. Քրիսփի խնդրեց որ այս ծրագիր նոյն յանձնաժողովին յղուի որ առաջին անգամ քննած էր զայն։ Երեսփ. ժողովն հաւանեցաւ։ Երկրագործական նախարարը ծանոյց թէ մէկ քանի ծրագիր պատրաստած է, գործադրելու համար Պերլինի գործաւորական Դեսպանախորհրդին որոշումները։

ԱՐԵՒԵԼ. ՀԵՌԱԳՐ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 18 մայիս.—Կէս-պաշտօնապէս կը հերքուի Թայմզին հրատարակած լուրը թէ համաձայնութիւն մը կնքուեր է Գերմանիոյ և Ռուսիոյ միջեւ, լուր մը որ մեծ սրտայուզութիւն պատճառած էր քաղաքական աշխարհին մէջ։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 17 Մայիս, ժամ 3 վայր 35 երեկոյ	
Ֆրանսական Ռանթ 3 %	89 62 1/2
» » 4 1/2 %	105 97 1/2
Օսմանեան Միացեալ Սերի Դ.	19 22 1/2
Օսմանեան Երկաթուղի	79
» Լիւթի բաժնեթուղթ	258 75
Պանք Օթոման	586 25
Գրէտի Լիոնէ	733 75
Իտալական Ռանթ 5 %	96 60
Հելլենական 5 %	475
Բրէտիթ Թիւրք	518 75
» » (Նոր)	420
Եգիպտական միացեալ	487 50
Պանք տը Բարի	805
Օսմ. մաքս. արժէթուղթ	458 75
Սուէզի ջրանցք	2347 50
Սպանիական արտաքին	76 1/2
Ջեք Լոնտրայի վրայ	25 14
Լոնտոն, 17 Մայիս, ժամ 6 վայր — երեկոյ	
Անգլ. քոնսոլիտ	98 7/16
Օսմ. » Սերի Դ.	19
» » » Ա.	43 3/4
» » » Բ.	անփոփոխ
» » » Գ.	19
Փոխառութիւն 1877	102 3/4
Պանք Օթոման	13 5/16
Եգիպտական միացեալ (Եւնիֆիէ)	96 9/16
» առանձն. (բրիվիլէժէ)	103 3/8
Ցուրք Ռանթ	86 3/8
Տաճկաց (փոխառ. Տուրքի)	104 3/4
Հելլենական 5 %	94
Մեքսիք. »	79
Ռուսական 1889	99
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 14
Վիեննա, 17 Մայիս, ժամ — վայր —	
Օսմանեան Երկաթուղի	36 60
» Լիւթի բաժնեթուղթ	114 50
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	118 55
Պերլին, 17 Մայիս, ժամ — վայր —	
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 37 1/2
Ռուսաց Թղթադրամ	229 1/2
Օսմանեան Երկաթուղի	82 40
Օսմանեան Միացեալ Սերի Դ.	19 10

ԽՍԼՈՎԱՅԻ ՋԵՐՄՈՒԿՆԵՐԸ

Կը ծանուցուի արդոյ հասարակութեան թէ Խսլովայի հանքային ջերմուկները վարձուած են բարեփոխելու կայծ և թէ կարեւոր նորոգմունք ի գործ դրուած են անդ։ Նոր շինուած առողջարար ճամբայ մը կը միացնէ Սիլիոլ ջերմուկները Խսլովայի։

Օթէլը կահաւորուած է բոլորովին ի նորոյ։ Բժիշկ մը հիւանդաց տրամադրութեան տակ կը գտնուի։ Բաց աստի, մասնաւոր մեկենաներ պատրաստուած են՝ յաճախորդները փոխադրելու համար ի Խսլովա։

Զմեռնանը բուժէ թէ ամէն տեսակ, բացի կիրակէն. Աթէրեմին շոգենաւ մը կայ ի Խսլովա։

Նոր տնօրէնն
ՎԻԳՏՈՐ

Հանձնուած ենք թէ հիւանդները ամէն կարելի եղած դիւրութիւն և հանգստութիւն պիտի գտնեն Խսլովայի ջերմուկներուն մէջ։ 461 8—9

ՄԵՍՐՈՊ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ

ԲԱՌԱՐԱՆ
ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ՀԱՅ ԱՇԽԱՐՀԻԿ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Այս ընդարձակ բառարան որոյ թերթերուն հրատարակութեան մը ծանուցանենք հետզհետէ, կը շարունակուի կանոնաւորապէս և գրեթէ կէսը տպագրուած է։

Ինչպէս արդէն ծանուցինք, բաժանորդագրութիւն մը բացուած է, մէկ մի օրինակը 20 ֆրանքի, որուն կը մասնակցին ամէն կողմէն և որուն ցանկը կը հրատարակենք Արեւելքի մէջ։

Այն ձեռ գործ որ կը պարունակէ բոլոր բառերն գառ, գիտական, արուեստական, ևն. ևն., ֆրանսերէնի բոլոր ոճերն և ասացուածներն իրենց թարգմանութեամբը, բառերու այլ և այլ առումներն իրենց համապատասխան նշանակութեամբը, շատ մ'օրինակներով բացատրելով նոյն գանազան նրբութիւններն, ի հարկին գնելով Թուրքերէն նշանակութիւններն եւս, շատ կարեւոր աշխատութիւն մ'է որ մեծ ծառայութիւն կը մատուցանէ մեր արդի գրականութեան։

Բազմաշխատ հեղինակը մեծ խնամք ունեցած է ֆրանսերէն բառերուն դիմաց գնել հայերէն բուն համանշանակն չգործածուածները ճշդելով բառ մեծ մասին, որով մեծ դիւրութիւն կ'ընծայէ թարգմանութեանց համար և իւր գործը անհրաժեշտ կը կացուցանէ թէ՛ ֆրանսերէն գիտցողներուն և թէ՛ ուսանողներուն առհասարակ։

Որովհետեւ քիչ ատենէն բաժանորդագրութիւնը պիտի փակուի և գործոյն գինը պիտի լինի 30 ֆրանք, կը յորդորենք մեր ազգայիններն որ փութան օգուտ քաղել առիթէն և տէր լինիլ այսչափ կարեւոր գործի մը որ այնքան ընդարձակութեան ու ճոխութեան հետ համեմատաբար շատ դիւրագին լինելու առաւելութիւնն եւ ունի։

Հրատարակուեցաւ 3երդ թերթն որ կը հասնի մինչեւ Infinité բառը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ Ապրիլ ամսոյ նուիրատուաց անուանքը։

Բարեգութ Տէարք և Ազնուափառ Տիկնայք.

Գրիգոր Արապեան՝ իւր նշանտուութեան առթիւ 1080 գրուշ։ Երկու պատուաւոր անձինք, որոց մին Հայ, հաշուական խնդրոյ մը մասին գրաւէ մը 20 ոսկի շահած լինելով, առնդմէ Հայն, իւր բաժինն ինկած մասն լիրա օսմ. 10 նուիրած է հաստատութեանս, ինչպէս որ իր ընկերն իւր բաժինն նուիրած է այլ բարեգործական հաստատութեան մը, 1080 գրշ։ Մ. Նօէլ Պարտաք, ձեռամբ Մ. Ռընէ Պոտուլի՝ 200 ֆրանք, 950 գրշ։ Բերա Եէնի Շէհիր, Տէլի Էրմանի սրճարանի մէջ հաստատեալ գանձանակի հասոյթ 549 1/2. Աստուր Համամճեան 540. Անգրինատապտոյ Ս. Եկեղեցւոյ մէջ շրջագայեալ պնակաց հասոյթ 300. Զուքուր Չէշմէ խանի մէջ հաստատեալ գանձանակի հասոյթ 274 1/2, Յովհաննէս Թորոսեան 216. Տիկին Եղիսաբէթ Թէքեան 216. Տիկին Բուբուլ Բ. Կիւլպէնկեան 108. Սիմոն Բեռճեյեան 108. Տիկին Արզլեան 108. Պետրոս Գազանճեան 108. Յարութիւն Ամանճեան՝ իւր հանգուցեալ մօր հոգւոյն համար 100. Բարեսէր ոմն՝ փառն յաջողութեան իւր գործոյն 60. Ռուբէն Փափազեան 60. Միհրան Սարգիսեան 60. Յովհաննէս Վ. Բիբեռեան 40. Հայ Տիկին ոմն՝ ձեռամբ Ալէքսան Սարրաֆեանի 40. Բարեսէր ոմն 40. Յովհաննէս Պասմաճեան 28. Գրիգոր Աստուրեան 20. Գալուստ Յովակիմեան 20. Ալէքսան Բէօյլեան 20. Թաշտապաշի Չէմպէրճի Նազարէթ 20. Յակոբ Մարտիկեան 20. Յակոբ Մասթէլեան 20. Սոհրաբ Յ. Էսլէեան 20. Մարտի Բէշկաբր Օհան 20. Յարութիւն Համբիկեան, Սերաստացի 20. Տիգրան Յարութիւնեան սրճարանէ հացագին 20. Տ. Վաչէան քահանայ Սէօյլէցի 20. Յակոբ Մասրաֆեան 20. Գումար 6,306 գրուշ։

Յարութիւն Շէքէրճեան՝ 93 հոխայ (20 թէնէքէ) մաքուր Սիլիվրիի. Բիւզանդ Քէչեան՝ 2 գառն, Բարեսէր ոմն 1 այծ իւր ուլովն. Համբարձում Աբրահամեան՝ 1 հորթ, Լանկա ձկնորս ուսթաբաշը Մկր 48 հոխայ ջէֆալ ձուկ, Իւսկիւտար պէյլիկ փուռ Աւագ 30 զոյգ պէյլիկ հաց, Սամուէլ Զ. Փարտիզպանեան 600 հատ սիկարի թուղթ, Յովհաննէս Ց. Կիրակոսեան պանդոկացի՝ 5 զոյգ բուրդ գուլպա, Յովհաննէս Մարտիրոսեան՝ 2 հատ փոքր բիւրեղ նրբերը ձէթի, Թալլայով և մաշայով Ս. Եկեղեցւոյ համար, Սիմէօն Գափաճեան՝ 5 օրինակ Ա. հատոր և 5 օրինակ Բ. հատոր Հաւաքածոյ ընտիր գըրուածոց։

Ի Դիմաց Հոգ. Ազգ. Հիւանդանոցի

Ատենադպիր — Ատենապետ
Տ. ԿԻՒՄԻՒՇԿԵՐՏԱՆ — ՄԻՔ. ՑԱԿՈԲԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՎԱՃԸԳ, 23 ապրիլ

Կարի սրտաճմլիկ էր այն տեսարանն զոր երեկ ներկայացուց ասոր երէկ ի մեծ վնաս տարաբաղդ գիւղացւոց. այս գիւղը բաղկացնող 400 համակ Հայ բնակիչներն այսօր մինչ ցնոր տարի ինքզինքնին ապրեցնելու այլ ոևէ մի յոյս մը զարկ տեսնելով, ձեռն ի ծնոտ և գրեթէ խելացնոր կը շրջին. զի իւրաքանչիւրն 15 տրամ ծանրութեամբ ընկուզի մեծութեամբ և թերեւս քիչ մ'ալ աւելի, նմանը չ'տեսնուած անտարկնկալ կարկուտ մը ամբողջ մի քառորդ ժամ անընդհատ տեղալով, պտուղ հաճատներու ապակիները ջախջախելէ, այգիներու որթատունկները արմատախիլ ընելէ, շերամի համար գործածուելիք թթենեաց տերեւները բոլորովին վար թափելով անգործածելի ընելէ, ծխախոտի գետառայս ատենեկը անհետացնելէ, պարտիզաց մէջ ցանուած բանջարեղենները վեր ի վայր շրջելէ զկնի, իրեն անմիջական յաջորդ տեղատարափ անձրեւով մը ընդ փոյթ կազմած յորդառատ հեղեղներն ալ, առած ամէն ինչ հետ տարած լինելով, ջլատեց նոցա սիրտ, փճացուց իւրեանց չարաչար աշխատութեամբն և հեղած քրտանքին առոյծ և մշակած հողէն ակնկալած արդիւնքն, և հետեւաբար յօգ ցնդեցուց իւրեանց համեստ օրապահիկն հայթայթելու յոյսերն։

Առանց բացատրութեան շերամաբուծութեամբ, խաղողի արդեամբք և ծխախոտի մշակութեամբ ապրող, միանգամայն շատ մը աղքատիկներ ալ ապրեցնող, չորս քահանայիւք միջավեկեղեցի մը պայծառ պահող, հինգ ուսուցիչներով երկսեռ վարժարան մը հակառակ իւրեանց անուսութեան օրինաւորապէս կառավարող, իրենց գաւակաց կրթութեան բարեաց դաստիարակութեան համար ոչինչ խնայող և ամէն տարի միջին հաշուով 3000 գրուշ բիւ խոզակի, 80,000 օխայ խաղողի, 20,000 օխայ ծխախոտի արտադրութիւն ընող այս գիւղացիք, այս տարուան բոլորովին ունայնութիւնը ակներեւ նշմարելով գրեթէ 2000 ոսկւոյ կորուստ մը դատապարտուած են և իրենց ծանօթ բարեպաշտութեամբ առատաձեռն օգնութիւնը կը հայցեն։

Այլ սակայն յուսալի է որ պիտի ամոքուի այս կորուստն շնորհիւ Նիկոմիդիոյ վիճակին իւր բարեգթութեամբն և մարդասիրութեամբն հանրածանօթ փոխմայր կառավարչին և հայրախնամ Ս. Առաջնորդին՝ որք անմիջական խորհրդակցութեամբ նոյն քաղաքի երեւելիներէն Մ. Գասպար Տ. Թագէոսեան և Ռուբէն Գասպարեան էֆէնտիները գրեցին գիւղս ի մխիթարութիւն ժողովրդեան և տեղեկագրելու համար եղած վնասն առ ի անօրէնութիւն պարտ ու պատշաճին։

ԻՐԱՒՈՒՆՔ ՀԶՕՐԱԳՈՒՆԻՆ
(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Առաւօտեան մէջը կը լնար տակաւին վայրի հովիտներն, որք բարձրաբերձ լեռները կ'անջատէին։ Վարը՝ իբր վհուկի մը հովուական կաթսային մէջ՝ կ'եռար մառախուղն, մինչ վերը՝ արատածներու ըրբաժիշտ ծայրից վրայ, եղեւիններու սեւաթոյր կատարներու վերեւ արփին կը յաղթանակէր արդէն և ամեն ինչ՝ հեռուէն ու մօտէն՝ կ'ողողէր իւր ջերմաէտ և ոսկեփայլ լուսովը։

Սրաշտ ու ապալեր անապատին մէջ տեղ կը տարածուէր ծաղկալից և բարձր խոտերով ծածկուած փոքրիկ մարգագետին մը։ Հոն՝ մանկամարդ աղջիկ մը կ'արածէր իւր ոչխարները։

Գեղջկուհի մ'էր նէ ըմիկ այն ողորմելի գիւղին որու խրճիթներն՝ ծիծեռնակաց բոյներու նման՝ հակած էին լերան գարեւանդին վրայ։ Քարի մը վրայ նստած՝ երկնից ամպերը կը դիտէր։ Իւր ոտից տակ կը տարածուէր գեղանին Դրանսիլվանիա՝ իւր ծննդավայրը, և անոր Մոլտավիա ալ՝ ձորերու միւս կողմ՝ կը բնակէին իրեն ցեղակից մարդիկ և որք իւր լեզուն կը խօսէին։

Առաջին ակնարկով կը մտնուէր ի նմա դուստրն այն հնոյն հռոմայ որու լէգէոններէն մին երբեմն բանակած էր անդ։ Սէգ և ճշմարտապէս իշխանուհեաց երեւոյթ ունէր. գլուխն շնորհալի ու գեղանի էր. բայց իւր սեւորակ աչաց մէջ փոքր ինչ կը նշմարուէր արեւելեան երազուն հեշտութիւնն և իւր շարժմանց մէջ ազնուականութեան լրջութիւնն կը խառնուէր շնորհաց հետ։

Սուր ճիչ մը, նման արծուի մը կառաչին, խլեց զնէ իւր երազներէն և միևնոյն պահուն մերձակայ ժայռերէն միոյն վրայ երեւցաւ երիտասարդ մը որ չուանի մը և կացնի մը օգնութեամբ կ'ելնէր ու կ'իջնէր։ Մին էր այն յանդուգն լեռնականներէն որք՝ իրենց կեանքը վտանգի մէջ դնելով՝ ժայռերու վրայ կը փնտռեն հազուագիւտ խոտեր և խալանտական մամուռ։ Նշան մ'ըրաւ նմա, կայծակի արագութեամբ սահեցաւ մինչեւ փոքրիկ սարահարթի մը վրայ, ցատկեց գահաւանդի մը վրայէն որու ստորոտը կ'որոտար հեղեղ մը, և մօտեցաւ հովուուհւոյն։

Արտնոր Պուկուլէսգօն էր, նորատի գիւղացի մը որ կը սիրէր զնէ և որու տուած էր նէ իւր սիրոյն երբ իրիկուն մը հօտոյն մէջ խոսած էին իրարու հետ։ Կորովի ու բարձրահասակ՝ նորա առջեւ կեցած էր կանգուն և զնէ կը դիտէր լուռ և անխօս զմայլմամբ։ Մանկամարդ հովուուհին անգիտակցաբար շտկեց իր զգեստները. վասն զի հոն, ծովէն վեց հազար ոտն վեր, կինը տակաւին պչրանէր է, թէև իւր բովանդակ արդուզարդը կազմեն կարմիր բրդէ անեղնագործեալ երկայն շապիկ մը, ոչխարէ մուշտակ մը և ուլունքէ մանեակ մը։

—Շատ կանուխ եկեր ես այսօր, Սուլթանա՛, ըսաւ վերջապէս երիտասարդն։

—Երէկ ոչխարներէս մին կորսուեցաւ, պատասխանեց հովուուհին, և հարկ էր արեւու ծագումէն առաջ ելնել զայն փնտռելու համար։

—Եւ գտա՞ր։

—Այո՛, փառք Աստուծոյ։

Արտնոր նստաւ նորա ոտից քով և սկսաւ տարածել այն խոտերն որով լի էր իր տոպրակը, անեղնագործ մեծ պարկ մը զոր կը կրէր ուսին վրայ։

Մշուշը կը փարատէր տակաւ, ցօղը կը հալէր մարգագետնին վրայ, և արեւու ջերմին լուսով ողողուն՝ ծաղկունք դէպ յերկինս կ'արձակէին իրենց անուշահոտ բուրումներն՝ իբր գոհի խունկ մը։

* * *

Հրացանի պայթում մը թնդաց արձագանգներուն մէջ և արձագանգը կրկնեց զայն բազմիցս։

Երկուքն ալ ցնցուեցան և անդէջ մնացին. պահ մը լռութենէ ետքը նշմարեցին որսորդ մը որ յամրաքայլ կ'ելնէր դէպ ի մարգագետինն։

—Մէշտար Բիազրան է, արջերու որսորդն, ըսաւ Արտնոր։

—Կ'ըսեն թէ գիւղին ամէնէն յանդուգն ու քաջամարտ արջորսն է, մրմնջեց հովուուհին, կը ճանչնա՞ս զինքն։

Արտնոր գլուխը խոնարհեցուց։

—Այո՛, արջին կը մօտենայ ինչպէս կը մօտենան եղբոր մը։ Առջի իրիկուընէ օրհնեալ ջրին մէջ կը դնէ իւր գնդակն և հոն կը թողու զայն մինչեւ պատարագին վերջը. ապա իւր հրացանին մէջ կը զետեղէ զայն և երբեք չվրիպիր հարուածն. եթէ չյաջողի արջին սպաննելու, և կամ եթէ այս վերջինն՝ իւր առաջուած վիրքէն կատղած՝ ուղղորդ կանգնի իւր ահագին թաթերուն մէջ առնելու համար որսորդն, այն ատեն թեւին վրայ կը փաթթէ իւր թիկնոցակն և դաշոյնն ձեռքը կը յարձակի դաշոյն ի ձեռին։

Սուլթանա սարսռաց, և մինչդեռ որսորդն յանկարծական ստամբ կը դառնար ժայռի մը անկիւնէն, ճիչ մը արձակեց։

—Մի՛ վախնար, ըսաւ Նորեկն, Բիազրան եմ, արջերու որսորդն, և կենացս մէջ երբեք կնոջ մը գէշութիւն բրած չեմ։

Հովուուհին իւր մեծ սեւորակ աչերն նորա վրայ յառեց և լռեց։

Մէշտար Բիազրա երեսուն տարեկանի մօտ երիտասարդ մ'էր, իւր կազմուածքն կը յիշեցնէր պղնձեայ հոյակերտ արձանի մը կազմութիւնն, և իւր դէմք պատկեր կը բերէր Մուկիոս Սկէվոլայի մը կամ Բէլիզարի մը։

Գեղանի աղջկան վրայ նետեց իւր սուսերամարտի յանդուգն նայուածքն, և յամրաքար առնելով արջի շքեղ մորթն զոր իւր ուսոց վրայ կը կրէր, հովուուհւոյն ոտից առջեւ դրաւ։

—Վախցա՞ր ինձմէ, հարցուց որսորդն։

—Բնաւ չեմ վախնար, պատասխանեց Սուլթանա, և իւր վերին շրթանց վրայ արհամարհոտ փոթ մ'երեւցաւ։

—Աւելի լաւ, գոչեց Բիազրա, վասն զի հաճելի երեւցար ինձ։ Առաջին անգամն է որ կը տեսնեմ զքեզ։ Անունդ ի՞նչ է։

—Սուլթանա Վասիլի, պատասխանեց մանկամարդ աղջիկն՝ աչերը խոնարհեցնելով։

Որսորդը նստաւ նորա մօտ և իւր բազկաւ շրջապատեց հովուուհւոյն քնքոյշ իրանը։

—Ի՞նչ կ'ընես, ըսաւ Արտնոր որ յանկարծ ոտք ելաւ. նէ իմս է։

—Քո՞ւկդ։

Սուլթանա գլուխը խոնարհեցուց։

—Բայց ինձ ի՞նչ փոյթ քու իրաւունքդ նորա վրայ, շարունակեց Բիազրա. մինչեւ ցարդ քաջութիւն ունեցած եմ գրաւելու ինչ որ հաճելի է ինձ և շահելու, մինչեւ իսկ բռնութեամբ, ինչ որ կը ցանկամ ունենալ։

—Պիտի տեսնենք, ըսաւ Արտնոր։

—Ամբոււ վրայ մի՛ կենար, պատանի՛, խորհրդաբար պատասխանեց որսորդն՝ ոտք ելլելով, և եթէ կեանքդ կը սիրես, գնա՛ հեռացի՛ր։

—Ուրեմն մարդասպա՞ն մ'ես դու։

—Ո՛չ, մարդասպան չեմ, պատասխանեց Բիազրա. փառութեամբ չպիտի յարձակիմ վրադ, և բնաւ պէտք չունիս զէնքդ գործածելու. բայց եթէ չես ուզեր ինձ թողուլ այս աղջիկը, պէտք է որ ինձ հետ կռուիս նորա համար։

—Ո՛չ, գոչեց Արտնոր, չպիտի ընկրկիմ. Ես զնէ կին ընտրեցի ինձ, և քիչ ժամանակէն, քահանայն պիտի օրհնէ զմեզ։

—Կը կարծե՞ս ուրեմն որ ես ևս չեմ ուզեր զնէ կին առնել, պատասխանեց Բիազրա։ Ես եւս քեզի չափ տրամադիր եմ ոսկի մատանին դնել նորա մատն։

Արտնոր յանկարծ քաշեց դաշոյնն իւր մէջքէն, բայց Սուլթանա երկու ոսոխներուն միջեւ նետուեցաւ։

—Չեմ ուզեր որ ինձ համար զիրար սպաննէք, գոչեց նա. դու, Բիազրա, կռուամարտ առաջարկեցիր, պէտք է խօսքիդ վրայ կենաս։ Կռուեցէ՛ք, և ես յաղթականին պիտի հետեւիմ։

—Թո՛ղ այդպէս լինի, ըսաւ Արտնոր։

Որսորդը գլուխը խոնարհեցուց, և մէկ կողմ նետեց իւր հրացանն ու դաշոյնը։

* * *

Մինչդեռ երկու ոսոխներն իրենց յարմար դիրքը կը բռնէին և դէմ առ դէմ կը կենային՝ բազուկներնին կուրծքին վրայ խաչաձեւած, Սուլթանա կիսովին ընկողմանեցաւ արջի մորթին վրայ զոր ծայրին վրայ փռած էր։

Իւր ձախ բազկին վրայ յենած կը դիտէր երկու ոսոխներու կռիւն աւելի հետաքրքրութեամբ քան յուզմամբ, աւերածախորկաց պայքարի մը հանդիսատես եղող վեստոսուհւոյ մը նման վեհաշուք։

Մի քանի վայրկեան լուռ և անշշուկ պայքարէ յետոյ, իւրաքանչիւրն կը պատրաստուէր յարձակման, Արտնոր յանկարծ մօտեցաւ, աջ ոտքը միջա դէպ յառաջ, և մէկ յարձակմամբ բռնեց իւր հակառակորդն։

Ծարպիկութեամբ բռնեց զայն, ինչ բազուկներուն տակէն, եւ երկու անգամ քիչ մնաց որ գետին տապալէր զԲիազրա, բայց սա կարծես արմատ բռնած էր հողին մէջ։

Վիմեղէն մարդ մ'էր որ ապառաժէ տաշուած լինել կը թուէր։ Արտնոր վերջին ճիգ մ'ըրաւ, ապա թողուց որսորդն։ Երկուքն ալ հանգ առին։

Այժմ Բիազրան էր յարձակման կարգը. որսորդը գետնէն վեր վերցուց երիտասարդն, բայց սա յաջողեցաւ վերստին ոտքը գետին դնել և, ճարտար շարժումով մը, խուսափեցաւ նորա երկաթեայ գրկախառնումէն. Դեռ նախերգանքն էր այս։

Երկու հակառակորդք ուզած էին իրենց ոյժերը կշռել։ Այն ատեն սկսաւ կատաղի կռուամարտն, զարմանալ առաջին յարձակումն Արտնոր եղաւ, և ետ ընդ ետ հարուածներ տեղալ որսորդն որ ընկրկեցաւ նորա առջեւ, միեւնոյն ժամանակ ինքզինք պաշտպանելով հազուագիւտ պզպզութեամբ։

Արտնոր սկսաւ ուժգին հարուածներ տեղալ որսորդին կուրծքին. Սուլթանա շարժում մ'ըրաւ, իւր աչերը կայծակնացեալ կը փայլէին, և իւր բոցավառ շրթանց մէջէն կ'երեւէին իւր սպիտակ ակռաները։

Բիազրա վայրկեան մը դողդողեցաւ, բայց անմիջապէս սթափեցաւ, և այժմ իւր հարուածները տեղատարափ կ'իջնէին իւր հակառակորդին վրայ որ դժուարաւ կը պաշտպանէր ինքզինք և տակաւ տեղի կուտար։ Բիազրա կռփի սոսկալի հարուած մը իջեցուց իւր թշնամւոյն գլխին։

Սուլթանա անձկութիւնը լեցաւ, բայց այն պահուն երբ իւր սիրեցեալն երկրորդ հարուած մ'ընդունեց աչքին վրայ, արհամարհանօք ժպիտ մ'անցաւ իւր խրախուս դէմքին վրայէն։

Արդէն պատանին անզուսպին եզր հասած էր. յուսահատական վերջին ճիգ մ'ըրաւ բռնել ետ վանելու համար զԲիազրա և մինչեւ իսկ յաջողեցաւ հարուածել զայն. բայց նոյնհետայն ասոսն իւր գըլխուն վրայ ինկաւ՝ բարկութեան եւ նախանձու բոլոր զօրութեամբ։ Արտնոր դողդողաց եւ կռնակի վրայ տապալելով, անգիտակից մէջ գաշտեղեցաւ։

Բիազրա կանգուն կեցաւ, իւր բազուկները միջա սեղմած, մինչդեռ Սուլթանա զայն կը դիտէր հայր սոսկումով մը։

—Մեռա՞ւ, հարցուց նէ պահ մը լռութենէ յետոյ։

Բիազրա գլուխը ծռեց. մանկամարդ աղջիկն եւ իրենք խոնարհեցուց կարմրելով, ընդհանուր վեր վերցնելու համար աւելի գորովութեամբ։

—Ի՛նձ ես, Սուլթանա՛, ըսաւ Բիազրա։

—Եթէ ուզեմ, պատասխանեց աղջիկն հեգնօրէն։

—Չե՞ս ուզեր։

Գեղանին Սուլթանա անոր նայեցաւ, յետոյ, յանկարծ, վայրագ շարժումով մը, իր թեւերուն մէջ քաշեց զայն և համբուրեց։

—Երթա՛նք, ըսաւ Բիազրա։

—Ո՞ւր։

—Քահանային քով։

Հետեւեալ կիրակի գիւղին գինետան առջեւ նստած էինք, ես, բարեկամս եկեղեցին որ շրջակայքը կոչուած մ'ունէր, եւ Պաւրէլէզի գիտնական մը։ Ցոյց եւ ազնուեց հոս կը պարէին և անոնց խմբին մէջ նշմարեցինք Սուլթանա որ Բիազրային թեւոց մէջ կ'օրօրէր։ Կոյր երգիչ մը, թմբուկի մը ներքեւ տաղանդն կ'երգէր տեսակ մը դիւցազնական երգ որ կը փառաբանէր Բիազրայի յաղթանակը և Արտնորի եղերական մահը։ Բարեկամս պարսաւեց Սուլթանայի ընթացքն։

—Կը տեսնե՞ս, ըսաւ գիտնականը. կը յիշեմ նմանօրինակ տեսարան մը որու տակաւին վերջ եղաւ Նուպիա բրած ճամբորդութեանս միջոցին։

Օր մը որսի գացած լինելով, մեր թարգմանն նշմարեցինք աշխոյժ առիւծ մը որ դէպ ի մեր կողմը կուգար եւ իրեն կը հետեւէր մատակ առիւծ մը։ Արդէն կը պատրաստուէինք կրակ ընել, երբ երկրորդ առիւծ մը մօտակայ թփուտէն դուրս ելաւ մեծաշուք ոստումով մը։ Կանգ առաւ և ոխ ու թշնամին մռնչիւնով մը ողջունեց մատակն։

Մինչդեռ իր ամուսինը կռուի կը պատրաստուէր, անապատի թագուհին, առանց մասնակցելու օգնութեան հասնիլ նմա, գետնին վրայ պառկեցաւ եւ, հանգարտ ու անխռով, մեծամարտ դիտեց իւր գեղին աչերով։ Երբ իւր ամուսինն արիւնթաթախ ետ քաշուեցաւ եւ գնաց անապատին մէկ անկիւնը իւր վերջին շունչը փչելու, ոտք ելաւ եւ յաղթականին ետեւէն գնաց։

Հոն ուր տակաւին մարդն աւելի մօտ է բնական վիճակին, իւր բնազդներն եւս աւելի պարզ են, բայց այս պատճառաւ ոչ աւելի յոռի։ Բնութիւնը միայն մէկ նպատակ ունի, շարունակութիւն և կատարելութիւն սեռին. այս պատճառաւ այրն անգիտակցաբար գեղեցկութիւն կը փնտռէ կնոջ վրայ, և սա զօրութիւն առն վրայ։ Սուլթանա արժանի չէ պարսաւանաց։ Սիրոյ մէջ, ինչպէս ամեն բանի մէջ, «Հզօրագունին իրաւունքն է միշտ լաւագոյնը»։ Հոս, այս կէս վայրենի երկրին մէջ՝ ուժն է որ կը յաջողի, և մեր քաղաքակրթեալ երկրին մէջ—դրամը։

ԶԱՔԷՐ ՄԱԶՕՔ

ԽՕՍՆԱԿ ԵՒ ՍՈՒԱԿ

Որք կը հրատարակուէին երեքն ի երբ կրծական թերթ, այժմ գառ կազմուած լինելով կը գտնուին բոլոր գրավաճառաց և ջրավաճառաց քով։ Ին իւրաքանչիւրին հինգ գրուշ։ Պէտք առնուգոյ երեն և դիմել առ Տիմոթէոս Էֆ. Գալըմճեան, Կոզմէքեր ի Ռուլիթան Համամ, թիւ 14, իսկ անձամբ թերթերուն գինը գրել առ Վաչէն Վ. Զարդարեան։ 7—7

Տաճկերէն, Հայերէն եւ Գաղղիերէն լեզուաց հմուտ Հայ երիտասարդ մ' որ երկար ժամանակէ ի վեր Տաճկերէն և Հայերէն լրագրաց աշխատակցած է, կը փափաքի լրագրի կամ վաճառատան մը մէջ համեստ ամսաթօշակով գրագրութեան պաշտօն վարել։

Դիմել լրագրոյս գրասենեակը։
473 2—2

ԻԹԱ. ԴԻՏՈՒՐՃԻ ԹՕՆԷՆԳՈՒՐԿԻ

Այն պատմական վէպն, որոյ դիւցազնուհին ընկերական ճշմարիտ սիրոյ, մաքուր բարոյականի, քրիստոնէական անբիծ կենցաղի, հրեշտակային անմեղութեան, անյիշաչար սրտի, վեհ հոգւոյ եւ ջերմեռանդ կրօնասիրութեան տիպար մը կը ներկայէ, թարգմանած է ի Գերմաներէնէ հանգուցեալ Պօրրիէ էֆ. Պրաւէրեան։—Կը վաճառի ի գին 100 փարայի ջրավաճառ Պօղոս և Յակոբ ազանքերու խանութը։ 4—10

Ս. ՀԷՔԻՄԵԱՆ
ՕՐԷՆՍԴԷՏ ՏՕՄԱՐԱԿԱԼ
25 Սելանիք խան ի Ղալաթիա, 25
ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ ՎԵՐԱԿԱՑՄԵԱՆ

Խմբագրութիւն և Թարգմանութիւն Թուրքերէն, Հայերէն, յունարէն, ֆրանսերէն, իտալերէն, անգլիերէն, գերմաներէն, հոլլանտերէն, ռուսերէն, պուլկարերէն, ռումաներէն, սպաներէն և բարբարիերէն լեզուներով։

Խորհրդատուութիւն քաղաքական, ազգանուագական և առեւտրական գործոց վրայ։

Դատախօսութիւնք առմարականութեան, տեղեկութեան և աղագրութեան։

Գրասենեակը բաց է ամէն օր՝ կիրակի և տօնական օրերէն զատ։ 462 8—12

ՏՕՔԹՕՐ Գ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

Անկիւնտերէն փոխադրուած է ի Բերա Պէքճիլար փողոց թիւ 9։

Երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը կէս օրէն վերջ իւր բնակարանը կ'ընդունի հիւանդներն և երեքշաբթի օրեր ձրիաբար կը դարմանէ աղքատները։ 47

ՏՕՔԹՕՐ Կ. ՆԱԶԱՐԷԹԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել արդոյ հասարակութեան թէ Մաքրի-գիւղի մէջ հիւանդ ընդունելէ զատ, հիւանդներ կ'ընդունի նաեւ երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը ժամ 7էն 9, ըստ Թրքաց, Սամաթիա Մեծ Փողոց թիւ 339, նոր հաստատուած այցելութեան Սենեակն։

Նոյնպէս երկուշաբթի օրերը, գալով վերոյիշեալ ժամերուն, Սամաթիա Քրիստեան Դեղարանը կը գտնուի, իրեն դիմող աղքատ հիւանդները ձրիաբար դարմանելու։ 420

ՏՕՔԹ. Ա. ՔՕՍՍԵՍ ՏԸ ՐԱՅԹԸՐ

Բժիշկ, վիրաբոյժ և մանկաբարձ, վկայեալ Անգլիացւոց համալսարանէն, հաստատուած է ի Բերա, Եէնի-Չարշի փողոց, թիւ 80։ Հիւանդները կ'ընդունի միջօրէի ժամ 1էն 2, ըստ Եւրոպացւոց։ Երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանէ հիւանդները։ 54

ԻԼԱՆ
ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Երզութ անպարը իչին ալընաճագ չէքէր վէ սէպզէնին գարարը գաթիսի մալըբը բուլինին օն իքինճի ճումա իրթէսի կիւնիւ վիրիլէճէկինտէն թալիպ օլանլարըն էֆվիլ մէգքիւրտէ սաաթ ալթըտան նիհայէթ տօգուզա գատար խազինէյի խասսաի շահանէյէ պուլունմալարը իլան օլունուր։

3 մայիս 306
249 3—3

ԻԼԱՆ
ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ֆիրուզէ օլունաճագ էսէգ պին գըյէ քէչէկին իլթիզամընա թալիպ օլանլարըն մալըրըն էտանէյի կիւնինէ գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

2 մայիս 1890 450
Նօ. 1 3—3

Օ ՊԱՆԹԷՕՆ ‖ AU PANTHEON
ԳԱԼՖՕՐՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ

Բերա, Մեծ-Փողոց, Կալաթա-Սէրայի մեծ դրան դէմ թիւ 206

Գալֆօրուլօ եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել հասարակութեան թէ Բարիզէն առած են իրենց Եղանակին Նորելուկներու մթերքն, որ է կանանց զգեստներու համար մետաքսեայ և բրդեայ շատ գեղեցիկ կտաւներ, մետաքսեայ ֆուլէ և թիւլ զարդարանքներու համար, մանկանց համար նոր ձեւագրութեամբ կերպասներ և հազար աբերշ նոր և ճաշակաւոր վայելուչ առարկաներ։

Գալֆօրուլօ եղբարց վաճառատունն, որ ի վաղուց անտի ծանօթ է, կը վայելէ վստահութիւնն հասարակութեան, որ կրցած է գնահատել անոնց ապրանաց ընտիր տեսակն և միշտ անսայթաք յանկութիւնը։ Գալֆօրուլօ եղբարք փափաքելով յայտնել իրական աժանութիւն մը միացնել վերոյիշեալ առաւելութեանց վրայ, իրենց ամէն ապրանաց համար հաստատած են բոլորովին նպաստաւոր և շատ չնչին գիներ։ 409 17—20

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1.000,000 — „ՖԻՆԻՔՍ„ — Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է, որոյ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և համբաւաւոր դրամատէրներ են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16.000.000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 6

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ տոռ. րագրելոցս, որք ունին լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ եւ ՄԻՒՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆռանք	8.000.000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1889	»	5.604.722
Տարեկան հասոյթ	»	12.773.779

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՐԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱՅ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6.250.000 — Պահեստի դրամ ֆռանք 1.270.300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Այն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է Եւրոպիոյ 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100.000.000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անանիատիս խան. 11

ԾԱՆՕԹ — Տեսաք ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պոլսոյ դրամատեարք, լիակատար ՎԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամեն վնաս, որոյ հաշիւը հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Գործակալութենէն.

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՈՅԺ

Պզտի գանձն ծերք, երիտասարդք եւ տղայք՝ ենէ միշտ գործածեն Տոքթ. Րիճէսի Ոսուցիչ Հիւթը

ԷՍԹՈՒՆԵՍ ԳԱՐՈՒԱՆԱ
Ղալաթիա, Վոյվոտա պողոտայի թիւ 95 և 97 — 69

ՈՉ ԵՒՍ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆ — ՈՉ ԵՒՍ ԱՐԵԱՆ ՆՈՒԱԶՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԻԱԼ-ՊՈՏԷՆԻ ԵՐԿԱԹ 89

Այս բաղադրութիւն մեծագոյն յաջողութեամբ կը յանձնարարուի Ֆրանսայի գլխաւոր բժիշկներէն, որք, յետ գործածութեան, նախամեծար համարած են զայն միւս երկաթախառն պատրաստութիւններէն։

Պնդութիւն չի տար, ստամոքսը չի գրգռեր, ակռաները չի սեւցներ։

Կեդրոնատեղի՝ ՏԱՆՆԻ ԵՒ ՃՈՐՏԱՆ, 1, Կամուրջի հրապարակ, Պոլիս

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

211. Կ. ՊՈԼԻՍ ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱ 211

Պատիւ ունի ծանուցանել իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ, իւր խանութին մէջ կը պատրաստուին թէ՛ արանց և թէ կանանց յատուկ ամեն տեսակ գեղեցիկ կօշիկներ Փրանսական նիւթերով և Ֆրանսայէ բերուած վերջին նորաձեւութեանց համապատասխանող օրինակներու համաձայն։

Պատրաստուած կօշիկները հետեւեալ վերջին գներով կը վաճառուին։

Գօթին կալոշ	ղրշ	95	Գալատական կալոշ	ղրշ	45
Գօթին	»	67	Կանանց մաշակ	»	40
Մոյկ	»	150	Կանանց սկարբին	»	45
Սկարբին	»	52			

291

Վ ԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԴԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԵՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջազգային Թղթատարատան վրայի յարկը

ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ՉԿԱՅ — 101

Օ ԲՐՕԿՐԷ

ԱՌԱՋԻՆ Գ ԲՈՒՐԱՆԸ դրանց, պատուհաններու, փեղկերու, կաղնիէ բ...ի տախտակամածներու, ...ներու եւ այլ ատաղձագործական շինութեանց

ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐ

ՌՈՒԲԷՆ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

ՊԵՏԻՒԹԱՇ, ԱՔԱՐԵԹԷ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 21, 22, 23

ԱՐԱԳ, ԱԺԱՆ, ԽՆԱՄՈՎ ԳՈՐԾ — 319

ՄՈԴԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

ԿԵՂԵՒՔԻՆ ՉԴՈՒՇԱՆԱԼ

Միակ կեդրոնատեղի ԷՍԹՈՒՆԵՍ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՑ, Վոյվոտա պողոտայի քով, կայարան Շէրքէթ թրամվէյիս, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 61

ԽԱՐԻՍԽ

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԵԿԱՄՏԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Ի ՎԻԵՆՆԱ. Հաստատեալ 1858 ին

1887 Դեկտեմբեր 31ին երաշխաւորեալ հասոյթն էր Ֆր. 86.699.951.29.
Ամբողջութիւն ապահովեալ գումարոյ » 408.448.921.35.

Ապահովագրեալ առուց անձինք մահուան պարագային մէջ տարեկան բաժին ներէն % 25 շահ կ'ընեն։

Ապահովագրեալ առուց անձինք կենաց պարագային մէջ ապահովագրեալ դրամագլուխներէն մինչեւ 41 ½ % շահ կ'ընեն։

ԽԱՐԻՍԽ ընկերութեան կատարած գլխաւոր գործողութիւնք են.

Ա. Ապահովագրութիւն մահուան պարագային մէջ. Օրինակ.

Բ. Ապահովագրութիւն կենաց պարագային մէջ (Օժիտը) Օրինակ.

... 10.000 Ֆրանքի ... 85 % շահով 320.30

... 37 %, 31.12 % և 41 ½ % ... 1000 Ֆրանքին վրայ, 415 Ֆրանքի

Տեղեկութեանց համար դիմել առ ընդհ. Գործակատարն Գ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՈՆՏԻ,

Ընկերութեան ներկայացուցիչն է Գ. Ս. ԱՍԼԷՐ — 26

ՀԱԶԻ ԾՆՁԱՐԴԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱՅՆԻ ԽԵՐԽԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԾՆՁԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՈՉԱՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

(Ստ.) Վ. ԼԻՆՉԷԼ, Նեպլի Թեդանոթակրէն.

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով. 64

Մ. ԷՍԹՈՒՆԵՍ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգղիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, պողոտայի քով, կայարան թրամվէյիս, 95 և 97

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՕՐԻ — ...

phodyne, London, ... Dr. Lalors' Phos-

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով. 65

Մ. ԷՍԹՈՒՆԵՍ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգղիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, պողոտայի քով, կայարան թրամվէյիս, 95 եւ 97.

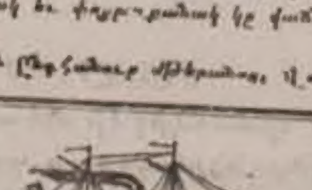

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
	7718		4841
	7718		4535
	7391		2574
	7268		2403
	5587		2393
	5517		2166
	4809		2246
	4557		2144
	2143		1899
	1876		1855
	1614		

Թիւ 1, Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան, 196

ԹՈՄԱՍ Ձ. ՃՕԼԻ

Thomas C. Joly

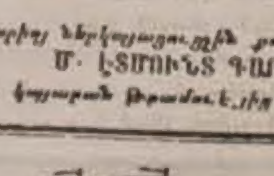

ՍՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
	4200		3000
	4000		3000
	4000		3000
	3250		3000
	3250		800
	3250		800
	3250		700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ռեթթալ խան
ՃԻԵՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
181 — 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ.

Արտօնատէր — Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ